

**ASF – SECTORUL SISTEMULUI DE PENSII PRIVATE
DIRECȚIA SUPRAVEGHERE ȘI CONTROL**

PENSIILE PRIVATE DIN ROMÂNIA LA 30 Iunie 2017

1. Participanți la fondurile de pensii private	3
1.1. Participanți la fondurile de pensii administrate privat.....	3
Structura participanților pe vârstă și gen.....	3
Participanți noi.....	4
Participanți transferați.....	5
1.2. Participanții la fondurile facultative.....	5
Structura participanților pe vârstă și gen.....	6
Participanți noi.....	6
Participanți transferați.....	6
2. Contribuții virate la fondurile de pensii private	7
2.1. Contribuții virate la fondurile de pensii administrate privat.....	7
Contribuția medie/participant.....	8
Participanți și contribuții – structură pe regiuni dezvoltare și sectoare de activitate.....	9
Valoarea contului participanților.....	10
2.2 Contribuții virate la fondurile de pensii facultative.....	11
Contribuția medie/participant.....	11
Valoarea contului participanților.....	11
Participarea la plata contribuțiilor.....	12
3. Plățile efectuate în sistemul pensiilor private	12
3.1. Fonduri de pensii administrate privat – Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces	12
3.2. Fonduri de pensii facultative– Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces	13
4. Activele fondurilor de pensii	14
4.1. Activele nete ale fondurilor de pensii administrate privat.....	15
4.2. Activele nete ale fondurilor de pensii facultative.....	15
4.3. Structura investițiilor fondurilor de pensii private.....	15
Instrumente financiare – structura pe țară	16
Instrumente financiare – structura pe valută.....	16
Expunerea valutară a activelor fondurilor de pensii private.....	16
Titluri de stat.....	17
Obligațiuni.....	17
Durata și maturitatea portofoliilor de instrumente cu venit fix.....	18
Depozite bancare.....	18
Acțiuni.....	18
Organisme de plasament colectiv — OPCVM.....	19
Lichiditatea sistemului de pensii private.....	19
Volatilitatea VUAN.....	20
4.3.1. Fonduri de pensii administrate privat – Structura investițiilor în semestrul I 2017.....	20
4.3.2. Fonduri de pensii facultative – Structura investițiilor în semestrul I 2017.....	22
4.3.3. Fonduri de pensii private – Tranzacțiile efectuate în semestrul I 2017.....	23
5. Rate de rentabilitate	24
5.1. Fonduri de pensii administrate privat.....	24
5.2. Fonduri de pensii facultative.....	25

PENSIILE PRIVATE DIN ROMÂNIA LA 30 IUNIE 2017

1. Participanți la fondurile de pensii private

Evoluția sistemului de pensii private a fost pozitivă pe tot parcursul funcționării sale, numărul de participanți și valoarea activelor personale ale acestora crescând constant. S-a urmărit asigurarea unui raport echilibrat între siguranța și performanța investițiilor în beneficiul viitorilor pensionari, dar și protejarea intereselor acestora. Astfel, la finalul lunii iunie 2017, în sistemul de pensii private din România (Pilonul II și Pilonul III) erau înscrși **7,34 milioane participanți**.

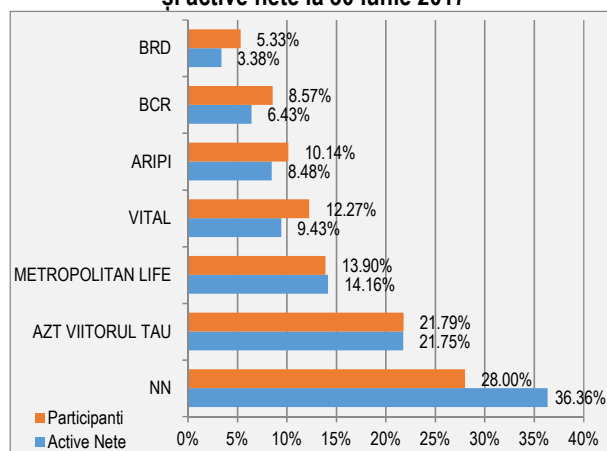
1.1. Participanți la fondurile de pensii administrate privat

6,92 milioane de participanți erau înregistrați în sistemul pensiilor administrate privat la sfârșitul lunii iunie 2017, cu un avans anual de **3,47%**. Comparativ cu decembrie 2016, numărul de participanți a crescut cu **1,74%**. Pe parcursul primului semestru din 2017, creșterea lunară a numărului de participanți a înregistrat un ușor trend descrescător, cu o ușoară revenire în luna iunie ac. (0,18%)¹. 120 mii participanți noi în sistem au fost înregistrați în primul semestru din acest an, cu 7,69% mai puțin decât în perioada similară din 2016 (130 mii persoane).

Tabel 1.1. Pilon II Număr de participanți (mil. pers.)

Nr. crt.	Fond de pensii administrat privat	iun.-16	dec.-16	iun.-17	iun.17/ iun.16	iun.17/dec.16
1	NN	1,90	1,92	1,94	2,01%	0,89%
2	AZT VIITORUL TAU	1,48	1,50	1,52	2,23%	1,09%
3	METROPOLITAN LIFE	0,93	0,95	0,97	3,57%	1,74%
4	VITAL	0,82	0,84	0,86	4,10%	1,98%
5	ARIPI	0,66	0,67	0,69	5,17%	2,49%
6	BCR	0,56	0,57	0,59	4,20%	3,07%
7	BRD	0,33	0,35	0,37	11,05%	5,10%
	TOTAL	6,68	6,80	6,92	3,47%	1,74%

Grafic 1.1. Pilon II Cotă de piață în funcție de participanți și active nete la 30 iunie 2017

FPAP NN, FPAP AZT VIITORUL TĂU și FPAP METROPOLITAN LIFE s-au menținut pe primele poziții, însumând la 30 iunie 2017 aproximativ 72% din activele nete și 64% din total participanți (Grafic 1.1.). FPAP BRD, FPAP BCR și FPAP ARIPI au înregistrat în continuare creșteri anuale și semestriale mai mari în cazul numărului de participanți².

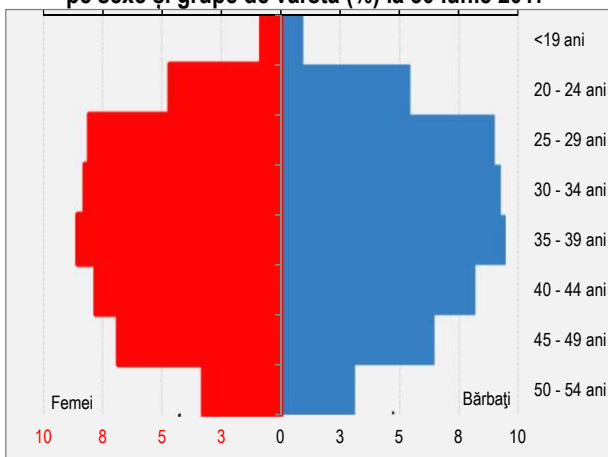
Structura participanților pe vârstă și gen

La sfârșitul lunii iunie 2017 distribuția participanților pe gen a fost următoarea: **52,09%** - bărbați și **47,91%** - femei (Grafic 1.2.). În ceea ce privește distribuția pe vârstă, raportul participanților cu vârsta de până la 35 de ani comparativ cu cei cu vârsta de peste 35 de ani era **46,41%** la **53,59%** la 30 iunie 2017. În condițiile maturizării sistemului, raportul în funcție de vârstă s-a modificat în perioada iunie 2016 – iunie 2017 în favoarea participanților cu vârsta de peste 35 de ani (Grafic 1.3.). Astfel, s-a înregistrat o scădere a ponderii celor cu vârsta de până în 35 ani de 1,60 puncte procentuale comparativ cu iunie 2016, când raportul a fost 48,01% la 51,99%. Comparativ cu decembrie 2016, când raportul a fost 47,21% la 52,79%, scăderea a fost de 0,80 puncte procentuale.

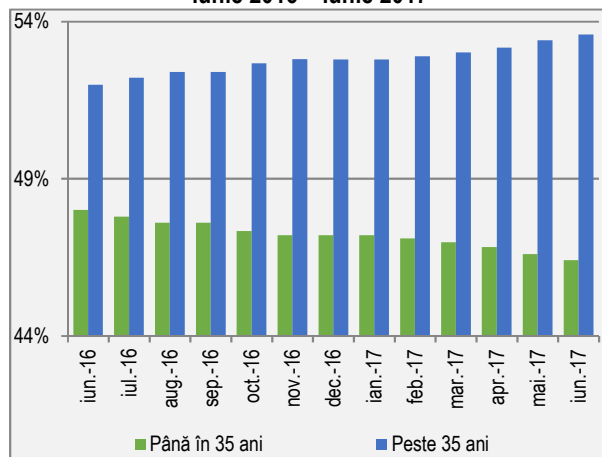
¹ Minima intervalului analizat, decembrie 2016 – iunie 2017, 0,14%, s-a înregistrat în mai 2017, iar maxima, 0,53%, în decembrie 2016.

² Ritmuri de creștere anuale și semestriale: FPAP BRD: 11,05% și respectiv 5,10%; FPAP BCR: 4,20% și respectiv 3,07%; FPAP ARIPI: 5,17% și respectiv 2,49%.

Grafic 1.2. Pilon II Participanți - piramida participanților pe sexe și grupe de vârstă (%) la 30 iunie 2017

Grafic 1.3. Pilon II Evoluție structură pe grupe de vârstă iunie 2016 – iunie 2017

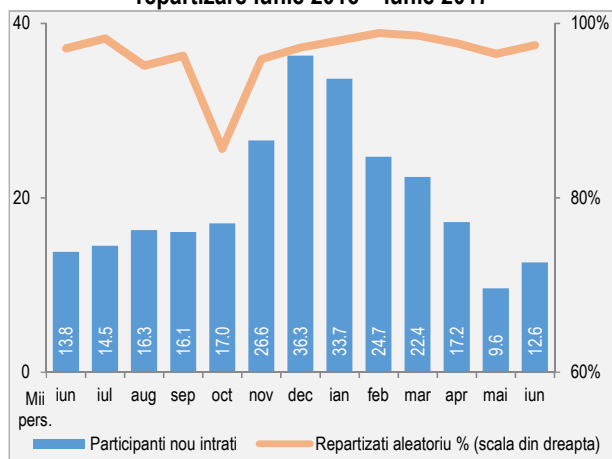

Participanți noi

313 persoane au semnat acte de aderare pentru a deveni participanți la unul dintre fondurile de pensii administrate privat din cei **12.555** participanți intrați în sistem în luna iunie 2017, o scădere anuală a numărului de participanți nou intrați în sistem de 8,86% și de 65,41% comparativ cu decembrie 2016. Trebuie remarcată însă o ușoară creștere lunară a numărului de participanți noi din luna iunie ac. (30,82%), după un trend descendent înregistrat timp de șase luni. Această revenire ușoară vine în contextul creșterii efectivului de salariați pe economie cu 0,38% în aprilie 2017, comparativ cu martie 2017, precum și al creșterilor lunare înregistrate în activitățile sezoniere specifice anotimpurilor de primăvară și vară, cum ar fi 0,54% în agricultură, 0,73% în construcții, sau 1,99% în activitatea hotelieră și de restaurante, potrivit datelor publicate în Buletinele statistice lunare publicate de INS.

12.242 persoane, reprezentând **97,51%** din total nou intrați în sistem, au fost repartizate aleatoriu în luna iunie 2017 (toate fondurile de pensii au înregistrat valori de peste 90%, iar pentru FPAP METROPOLITAN LIFE și FPAP VITAL ponderile a fost de 100%). Cu un trend fluctuant în perioada iunie 2016 – iunie 2017, numărul persoanelor repartizate aleatoriu a scăzut cu 8,52% față de aceeași lună din 2016 și cu 65,30% comparativ cu decembrie 2016. **120 mii persoane** au intrat în sistem în primul semestru din 2017, cu 7,69% mai puțin decât în perioada similară din 2016, iar **118 mii persoane** (98,10% din total intrați în sistem în semestrul I 2017) dintre aceștia au fost repartizați aleatoriu, ceea ce reprezintă o scădere de 7,30% comparativ cu semestrul I din 2016 (Grafic 1.4.).

Grafic 1.4. Pilon II Participanți nou intrați și gradul de repartizare iunie 2016 – iunie 2017

Din analiza evoluției numărului de participanți nou intrați în perioada iunie 2016 – iunie 2017 (Grafic 1.4.) se evidențiază o creștere semnificativă în luna decembrie 2016 (36,3 mii persoane), însoțită și de creșterea gradului de repartizare aleatorie (97,2%)³. În condițiile în care repartizarea aleatorie are loc la 4 luni de la prima plată a CAS (fie ca urmare a încasării primului salariu sau a primei indemnizații de șomaj), rezultă că participanții intrați aleatoriu în decembrie au intrat în câmpul muncii în luna august, lună în care se termină anul școlar. Astfel, din analiza structurii pe grupe de vârstă a participanților reiese că în luna decembrie 2016 numărul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 20 – 24 ani a crescut comparativ cu luna precedentă cu aproximativ 18 mii (49% din total nou intrați în această lună)⁴.

De asemenea, se evidențiază lunile august și octombrie 2016, când s-au înregistrat grade de repartizare semnificativ mai mici (87,5% și respectiv 85,6%), deși numărul participanților nou intrați nu a înregistrat o creștere semnificativă comparativ cu celelalte luni. Având în vedere gradul de educație financiară mai ridicat al studenților, precum și faptul că sunt studenți care lucrează încă din timpul studiilor, coroborat cu începerea anului universitar în luna octombrie, ar putea determina ca o pondere mai mare din participanți să fi semnat acte de aderare, comparativ cu cei care au fost repartizați aleatoriu (Grafic 1.4.).

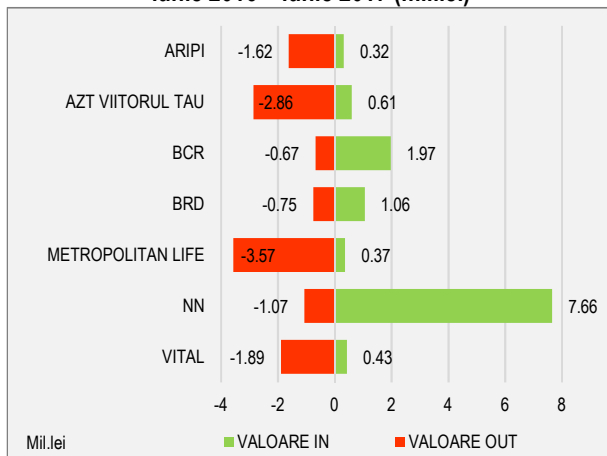
³ Acest trend s-a manifestat și în anii anteriori, de exemplu: decembrie 2015 numărul participanților nou intrați: 47,4 mii persoane (grad de repartizare aleatorie de 96%); decembrie 2014: 40,9 mii persoane (93%); decembrie 2013: 40,3 persoane (95%).

⁴ Acest trend s-a manifestat și în decembrie 2015: 29 mii persoane, reprezentând 61% din total nou intrați, în decembrie 2014: 16 mii persoane (38% din total nou intrați) și în decembrie 2013: 17 mii persoane (41% din total nou intrați în această lună).

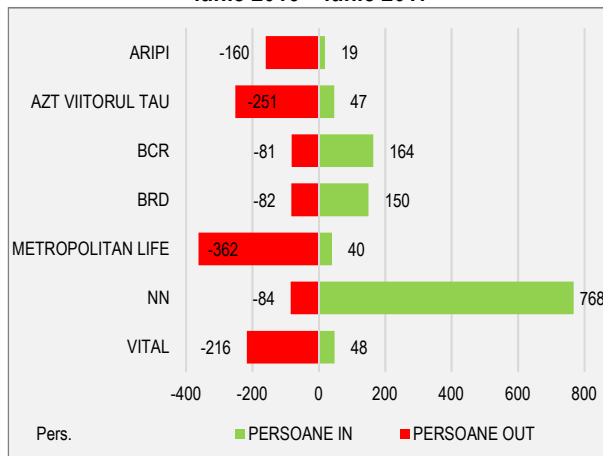
Participanți transferați

În intervalul iunie 2016 – iunie 2017, 1.236 participanți s-au transferat între fondurile de pensii administrate privat, activele transferate atingând 12,42 milioane lei. Fondul de pensii care a primit cei mai mulți participanți transferați (768) și valoarea cea mai mare a activului transferat (7,66 milioane lei) a fost FPAP NN. În cazul fondurilor de la care s-au transferat participanții, FPAP METROPOLITAN LIFE s-a situat pe primul loc cu 3,57 milioane lei și 362 participanți (Graficele 1.5 și 1.6.).

Grafic 1.5. Pilon II Valoare activ net transferat iunie 2016 – iunie 2017 (mil.lei)

Grafic 1.6. Pilon II Participanți transferați iunie 2016 – iunie 2017

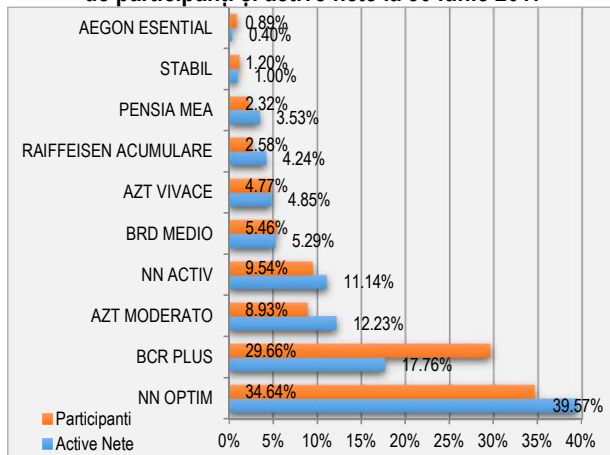
1.2. Participanți la fondurile de pensii facultative

427.349 de participanți erau înregistrați în sistemul pensiilor facultative la 30 iunie 2017, cu un avans anual de **7,03%** și **4,17%** față de decembrie 2016. Ritmul lunar de creștere a fluctuat pe parcursul primului semestru din 2017, înregistrând un maxim în ianuarie (2,02%) și un minim în februarie ac. (0,37%). **20 mii persoane** au intrat în sistem pe parcursul primului semestru din acest an, cu 4,12% mai mult decât în semestrul I din 2016.

Tabel 1.2. Pilon III Număr de participanți (pers.)

Nr. crt.	Fond de pensii facultative	iun.-16	dec.-16	iun.-17	iun.17/iun.16	iun.17/dec.16
1	NN OPTIM	131.967	136.565	148.052	12,19%	8,41%
2	BCR PLUS	120.110	123.830	126.750	5,53%	2,36%
3	NN ACTIV	38.871	39.725	40.780	4,91%	2,66%
4	AZT MODERATO	37.146	37.834	38.166	2,75%	0,88%
5	BRD MEDIO	21.286	22.234	23.312	9,52%	4,85%
6	AZT VIVACE	20.453	20.392	20.377	-0,37%	-0,07%
7	RAIFFEISEN ACUMULARE	10.480	10.722	11.028	5,23%	2,85%
8	PENSIA MEA	10.044	9.994	9.921	-1,22%	-0,73%
9	STABIL	5.113	5.128	5.148	0,68%	0,39%
10	AEGON ESENTIAL	3.806	3.817	3.815	0,24%	-0,05%
	TOTAL	399.276	410.241	427.349	7,03%	4,17%

Grafic 1.7. Pilon III Cotă de piață în funcție de participanți și active nete la 30 iunie 2017

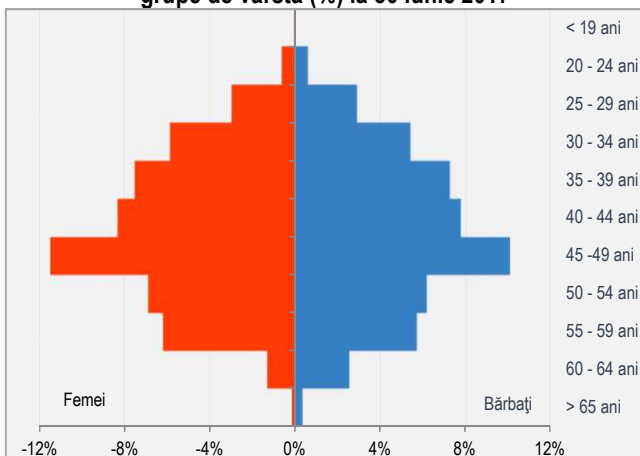

Primele trei fonduri de pensii, FPF NN OPTIM, FPF BCR Plus și FPF AZT MODERATO dețineau în iunie 2017 aproximativ 73% din participanți și 70% din activele nete (Grafic 1.7.). De remarcat FPF BCR Plus care, deși se situa pe locul doi în ceea ce privește ponderea din total participanți, 29,66%, înregistra numai 17,76% pondere din total active nete la 30 iunie 2017. Comparativ, FPF NN Optim înregistra 34,64% pondere în total participanți, în timp ce ponderea în active nete a fost de 39,57%. În acest caz, calitatea portofoliului de participanți este factorul determinant (pentru participanții la FPF BCR Plus valoarea contribuțiilor virate la fond a fost mai mică). FPF NN OPTIM și FPF BRD MEDIO au înregistrat în continuare creșteri mai mari, anuale și semestriale ale numărului de participanți (FPF NN OPTIM: 12,19%, respectiv 8,41%, FPF BRD MEDIO: 9,52%, respectiv 4,85%).

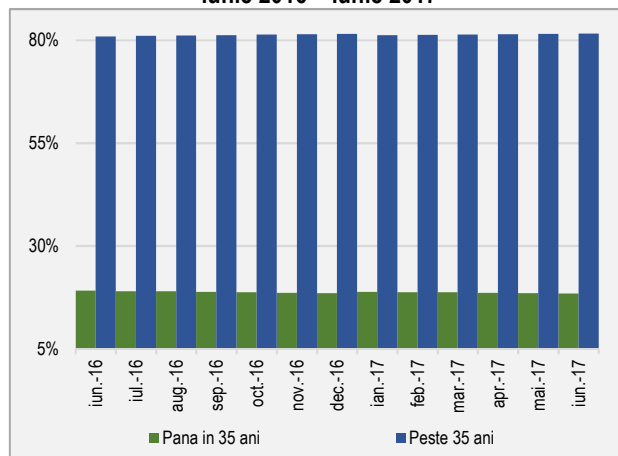
Structura participanților pe vârstă și gen

La 30 iunie 2017 distribuția pe gen a fost: **49,03%** bărbați și **50,97%** femei (Grafic 1.8.). În ceea ce privește distribuția pe vârstă, raportul participanților a fost următorul: **18,38%** cu vârsta de până în 35 de ani și **81,62%** cu vârsta de peste 35 ani (Grafic 1.9.). În condițiile maturizării sistemului, raportul s-a modificat ușor în perioada iunie 2016 – iunie 2017 în favoarea participanților cu vârsta de peste 35 ani (o creștere de aproximativ un punct procentual). Comparativ cu decembrie 2016, diferențele sunt de numai 0,10 puncte procentuale (19,39% la 80,61% raportul în martie 2016 și 18,47% la 81,53% raportul în decembrie 2016).

Grafic 1.8. Pilon III Participanți, piramida anilor pe sexe și grupe de vârstă (%) la 30 iunie 2017

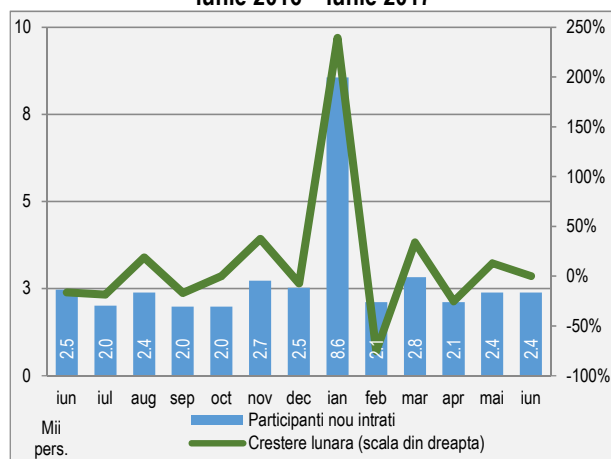

Grafic 1.9. Pilon III Evoluție structură pe grupe de vârstă iunie 2016 – iunie 2017

Participanți noi

Grafic 1.10. Pilon III Număr participanți nou intrați în sistem iunie 2016 – iunie 2017

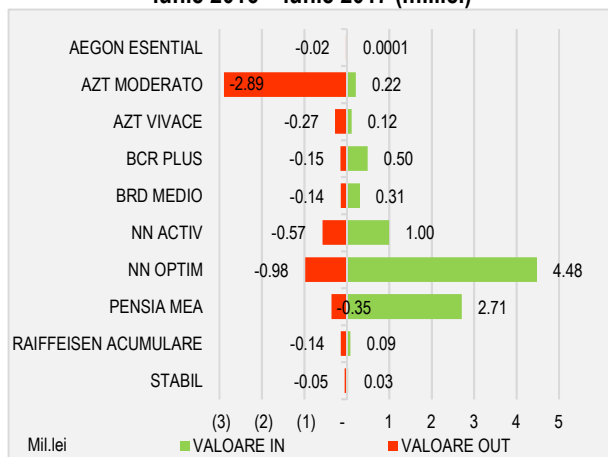
2.384 persoane au aderat în iunie 2017 la unul din cele zece fonduri de pensii facultative, înregistrând un ritm anual de 7,03% și o creștere de 4,17% față de decembrie 2016. În primul semestru din 2017 au intrat în sistem **20.362** persoane, cu 4,12% mai mult decât în perioada similară din 2016. Creșterea semnificativă înregistrată în luna ianuarie ac. este determinată de numărul mare de participanți care au aderat la FPF NN Optim, 7.663 persoane, reprezentând 89,58% din total participanți care au aderat în această lună. Trebuie precizat că ponderea participanților din total participanți nou intrați în sistem în cazul FPF NN Optim a înregistrat constant valori semnificativ mai mari decât în cazul celorlalte fonduri de pensii. Astfel, cu excepția valorii din ianuarie ac., valorile s-au situat între 34,19% în noiembrie 2016 și 47,37% în februarie 2017⁵.

Participanți transferați

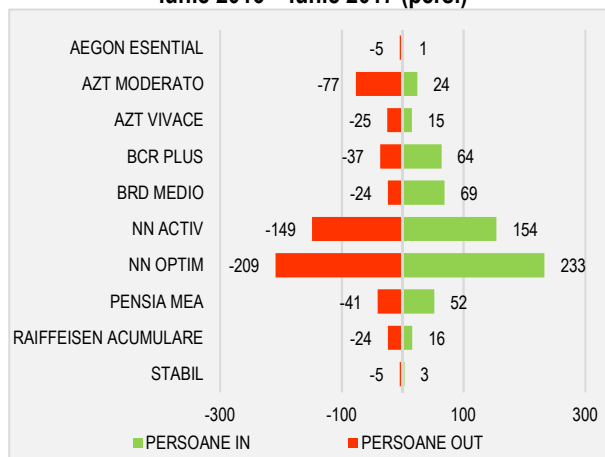
În intervalul iunie 2016 – iunie 2017, aproximativ 600 de participanți s-au transferat între fondurile de pensii facultative, activele transferate atingând 5,52 milioane lei. Fondul de pensii care a primit cei mai mulți participanți transferați (233) și a înregistrat valoarea cea mai mare a activului transferat (4,48 milioane lei) a fost FPF NN OPTIM. Totodată, FPF NN OPTIM a fost și fondul de la care s-au transferat cei mai mulți participanți (209 persoane), însă fondul de la care s-au transferat cele mai mari valori ale activelor a fost FPF AZT MODERATO cu 2,89 milioane lei (Graficele 1.11. și 1.12.).

⁵ Creșteri semnificative ale numărului de participanți noi la FPF NN Optim, similare cu cea din luna ianuarie ac., nu se evidențiază în anii anteriori, se constată chiar scăderi ale ponderii FPF NN Optim din total nou aderați la fondurile de pensii facultative în ianuarie 2016 comparativ cu decembrie 2015 și în ianuarie 2015 comparativ cu decembrie 2014.

Grafic 1.11. Pilon III Valoare activ net transferat iunie 2016 – iunie 2017 (mil.lei)

Grafic 1.12. Pilon III Participanți transferați iunie 2016 – iunie 2017 (pers.)

2. Contribuții virate la fondurile de pensii private

2.1. Contribuții virate la fondurile de pensii administrate privat

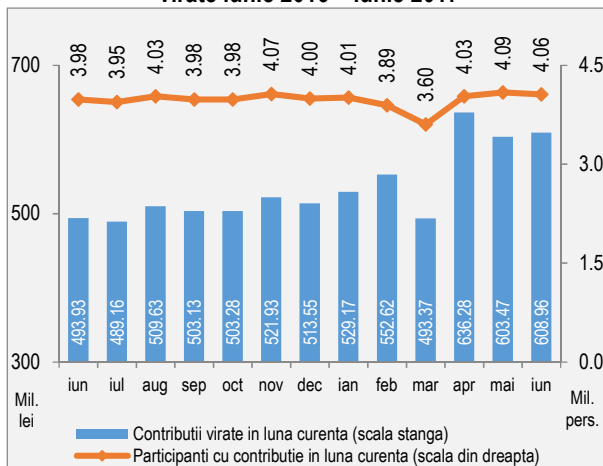
În luna iunie 2017 au fost virate către fondurile de pensii administrate privat **608,96** milioane de lei (**133,72** milioane de euro), o creștere de **23,29%** comparativ cu iunie 2016 și de **18,58%** comparativ cu decembrie 2016 (Grafic 2.1.).

În primul semestru din 2017 s-au virat către fondurile de pensii administrate privat **3,42 miliarde de lei** (0,75 miliarde de euro), cu o medie de 552,86 milioane lei/lună. Comparativ cu primul semestru din 2016, valoarea totală a contribuțiilor virate în semestrul I din 2017 a crescut cu 20,47%. Creșterea valorii contribuțiilor virate a fost determinată de creșterea constantă a câștigului salarial mediu brut pe economie⁶, dar și de eliminarea, începând cu luna februarie ac., a plafonului pentru contribuțiile de asigurări sociale (CAS) echivalent cu cinci salarii medii brute pentru persoanele care obțin venituri din salarii, sau asimilate acestora, astfel că acestea vor plăti CAS pentru întregul venit realizat⁷.

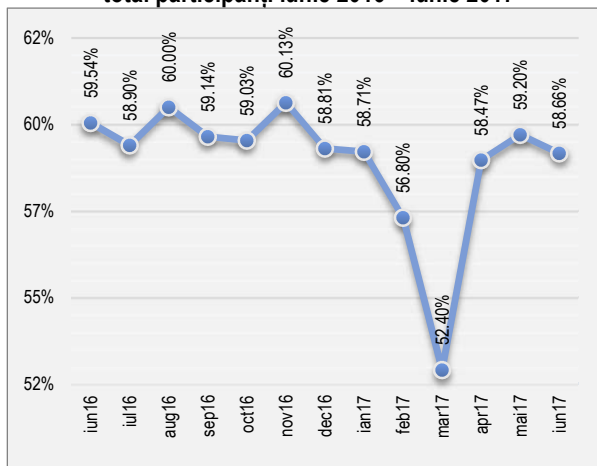
Trebuie precizat faptul că, începând din luna martie ac., cota de contribuție pentru acest an este de 5,1%, valoare similară cu cea din anul 2016⁸ (în luna martie se virează contribuțiile aferente lunii ianuarie 2017).

Numărul participanților cu contribuții în luna iunie 2017 a fost de **4,06** milioane persoane, înregistrând o creștere de 1,94% comparativ cu iunie 2016 și de 12,57% comparativ cu decembrie 2016. De remarcat faptul că față de luna anterioară, numărul participanților cu viramente a scăzut cu 0,73% (Grafic 2.1.).

Grafic 2.1. Pilon II Participanți cu contribuții și contribuțiile virate iunie 2016 – iunie 2017

Grafic 2.2. Pilon II Pondere participanți cu contribuții în total participanți iunie 2016 – iunie 2017

⁶ Potrivit datelor statistice furnizate de INS, ritmul anual de creștere al câștigului salarial mediu brut pe economie a fost de 14,31% (aprilie 2017 comparativ cu aprilie 2016), iar creșterea semestrială a fost de 0,42% (aprilie 2017 comparativ cu octombrie 2016).

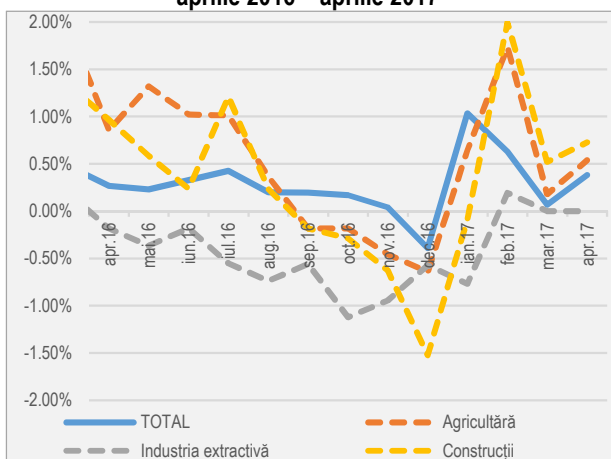
⁷ Ordonanța de Urgență nr.3/2017.

⁸ Potrivit ar.6 alin. (1) din OUG nr.9/2017.

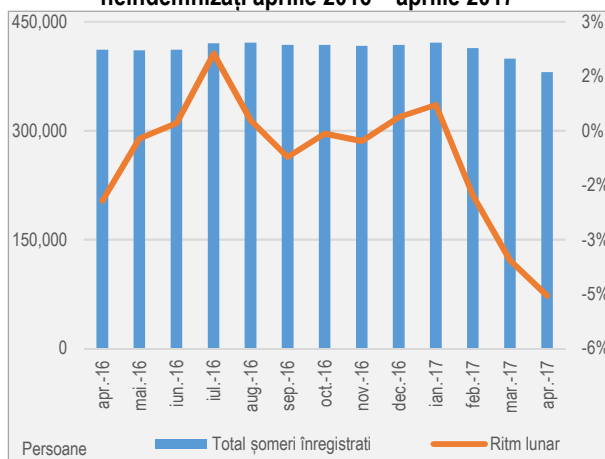
La 30 iunie 2017, numărul de participanți cu contribuții virate în luna de calcul reprezenta 58,66% din total participanți din Pilonul II, înregistrând o revenire după scăderea semnificativă din martie ac., când s-a înregistrat cea mai mică valoarea a ponderii începând din mai 2008 și până la data respectivă⁹. Trendul descendent înregistrat în primul trimestru a fost urmat de creșterea ponderii pe parcursul trimestrului II, dar cu o ușoară scădere, de la 59,20% la 58,66%, în luna iunie comparativ cu luna mai (Grafic 2.2.).

Din analiza datelor statistice publicate în Buletinele statistice lunare INS reiese că în perioada aprilie 2016 – aprilie 2017 (în luna iunie au fost virate contribuțiile aferente lunii aprilie 2017) efectivul de salariați a scăzut în primele două luni, înregistrând o revenire în aprilie ac.. Similar, s-au înregistrat fluctuații și în ramuri din economie cum ar fi industria extractivă, construcții și agricultura¹⁰ (Grafic 2.3.). De asemenea, se constată că numărul total al șomerilor înregistrați a scăzut consecutiv patru luni la rând în perioada ianuarie – aprilie 2017¹¹ (Grafic 2.4.).

Grafic 2.3. Evoluție efectiv salariați pe ramuri economice aprilie 2016 – aprilie 2017*

Grafic 2.4. Evoluție număr șomeri indemnizați și neindemnizați aprilie 2016 – aprilie 2017*

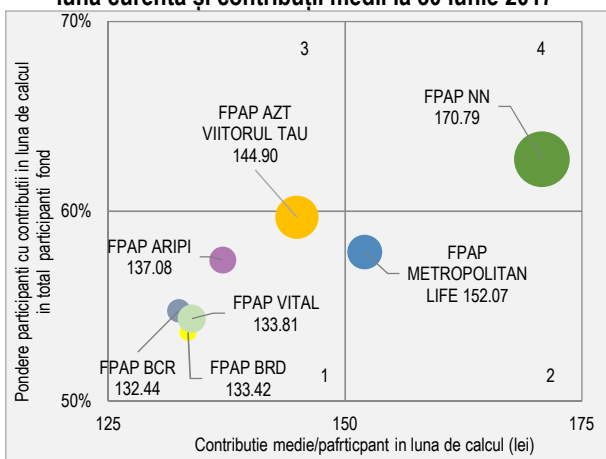

*Luna de calcul în sistemul pensiilor administrate privat, iunie, este corespunzătoare lunii de referință aprilie, lună pentru care se virează contribuțiile.

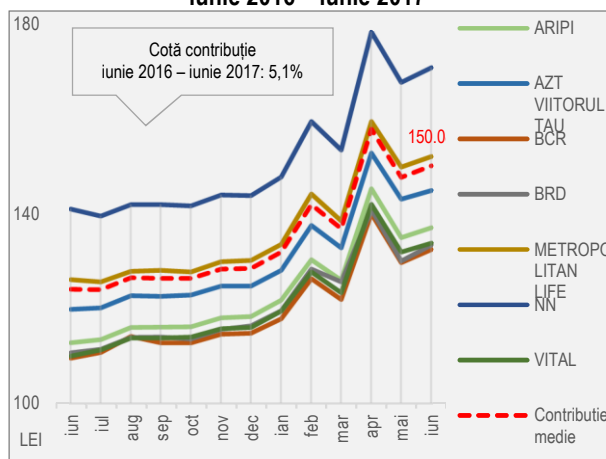
Contribuția medie/participant

FPAP NN înregistra la 30 iunie 2017 ponderea cea mai mare din total participanți la fond pentru care s-au virat contribuții în luna de calcul (62,74%), dar și ponderea cea mai mare din total sume virate în această lună (34,12%).

Grafic 2.5. Pilon II Ponderi participanți cu contribuții în luna curentă și contribuții medii la 30 iunie 2017

Grafic 2.6. Pilon II Contribuție medie/participant iunie 2016 – iunie 2017

Astfel, fondul se situează pe primul loc în ceea ce privește valoarea contribuției medii/participant de 170,79 lei, fiind singurul fond poziționat în cadranul 4 din Graficul 2.5., caracterizat de valori mari în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond și de valori mari ale contribuției/participant. Această poziționare este determinată de calitatea portofoliului: un număr

⁹Această scădere semnificativă, de 6,41 puncte procentuale, este explicată și de faptul că numărul participanților din registrul Pilonului II a înregistrat o creștere constantă în martie an curent/decembrie an anterior, în timp ce ritmul trimestrial al numărului de participanți cu contribuții virate în luna de calcul a înregistrat valori negative. Trebuie precizat și faptul că dintre ramurile de activitate, agricultura, industria extractivă și construcțiile au înregistrat și cele mai mari scăderi ale numărului de participanți cu contribuții virate în luna de calcul. Cu excepția administrației publice și apărării și a organizațiilor extrateritoriale, ramuri care au înregistrat creșteri, toate celelalte ramuri de activitate au înregistrat scăderi.

¹⁰Ramuri ale economiei cu un caracter sezonier mai accentuat (activitatea se reia sau se amplifică primăvara și vara).

¹¹Scăderi înregistrate: 1,78% în februarie 2017, comparativ cu ianuarie 2017; 3,57% în martie 2017 comparativ cu februarie 2016, și 4,55% în aprilie 2017 comparativ cu martie 2017.

mai mare de participanți pentru care se virează contribuții, cu venituri salariale mai mari, care determină în consecință și valori mari ale contribuțiilor virate și, pe ansamblu, un volum mai mare al activelor totale (13,11 miliarde lei).

Pe următoarele două poziții s-au situat FPAP METROPOLITAN LIFE cu 152,07 lei/participant (57,85% - pondere participanți cu contribuții virate din total participanți la fond și 13,96% pondere din total sume virate în luna iunie 2017) și FPAP AZT VIITORUL TĂU cu 144,90 lei/participant (59,69% - pondere participanți cu contribuții virate din total participanți la fond și 21,52% pondere din total sume virate în luna iunie 2017). De menționat faptul că FPAP METROPOLITAN LIFE a înregistrat o valoare mai mare a contribuției/participant comparativ cu FPAP AZT VIITORUL TĂU, deși numărul de participanți și volumul activelor totale sunt mai mici decât cele ale FPAP AZT VIITORUL TĂU. Astfel, FPAP METROPOLITAN LIFE s-a poziționat în cadranul 2 din Graficul 2.5., caracterizat de valori mari ale contribuției/participant, de peste 150 lei, dar de valori mai mici ale ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond, de până în 60%. FPAP AZT VIITORUL TĂU s-a poziționat în cadranul 3 din Graficul 2.5., caracterizat de valori mai mici ale contribuției/participant, de până în 150 lei, dar și de o pondere a participanților cu contribuții virate din total participanți fond, de până în 60%. Și în acest caz, factorul determinant este calitatea portofoliului de participanți, aceștia au venituri salariale mai mari care determină și un volum mai mare de contribuții virate. La 30 iunie 2017, FPAP NN, FPAP METROPOLITAN LIFE și FPAP AZT VIITORUL TĂU înregistrau împreună 69,61% din sumele virate și 66,05% din participanții cu contribuții virate în luna de calcul.

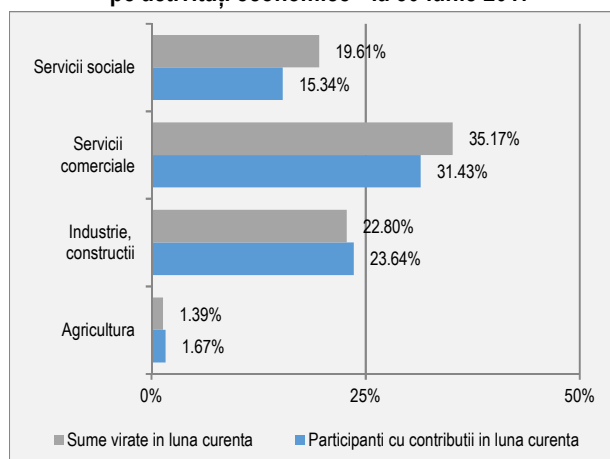
În cadranul I din Graficul 2.5. caracterizat de valori mici atât în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond, cât și în cazul contribuției/participant (participanți cu contribuții virate din total participanți fond între 53,62% și 54,76% și contribuție medie/participant între 132,44 lei și 133,81 lei) s-au situat și celelalte fonduri de pensii administrate privat: FPAP VITAL, FPAP BRD, FPAP ARIPI și FPAP BCR.

La nivel de sistem, contribuția medie a participanților cu contribuții virate a fost de **150,08 lei**, înregistrând o creștere anuală de 20,94% și de 16,48% față de decembrie 2016. Și comparativ cu luna mai ac. s-a înregistrat o creștere de 1,66%. Pe parcursul perioadei iunie 2016 – iunie 2017 ritmul lunar de creștere a fost ascendent până la sfârșitul anului trecut, înregistrând fluctuații în semestrul I 2017 (Grafic 2.6.). Din analiza evoluției contribuției medii se evidențiază creșterile lunare semnificative din februarie 2017 (7,55%) și din aprilie 2017 (15,30%), dar și scăderile lunare din martie 2017 (3,54%) și mai 2017 (6,45%)¹².

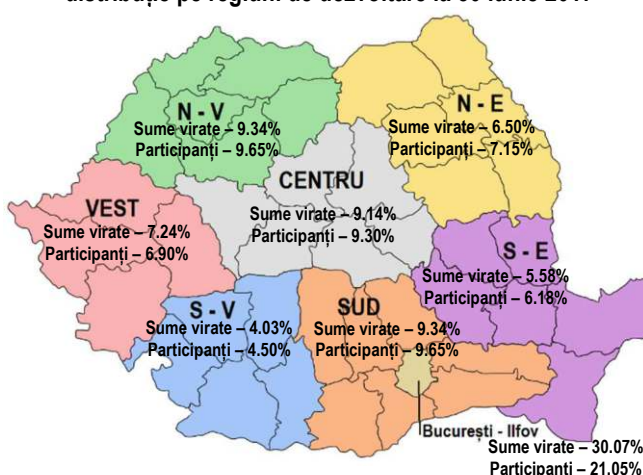
Participanți și contribuții – structură pe regiuni dezvoltare și sectoare de activitate

Cele mai bine reprezentate activități economice la sfârșitul lunii iunie 2017 au fost industria prelucrătoare cu **18,02%** și comerțul cu **12,94%**, urmate de sănătate cu **5,65%**, administrație publică și apărare cu **5,04%** și transporturi cu **4,67%**, însumând 46,32% din total participanți pentru care s-au virat contribuții și 47,58% din sumele virate în iunie 2017.

Grafic 2.7. Pilon II Participanți și sume virate – distribuție pe activități economice* la 30 iunie 2017

Grafic 2.8. Pilon II Participanți și sume virate în luna curentă – distribuție pe regiuni de dezvoltare la 30 iunie 2017

*Sectorul serviciilor comerciale cuprinde activitățile: comerț, hoteluri și restaurante, transport și depozitare, informații și comunicații, intermediere financiară și asigurări, tranzacții imobiliare, activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport, alte activități de servicii. Sectorul serviciilor sociale cuprinde activitățile: administrație publică (exclusiv forțele armate și asimilate), învățământ, sănătate și asistență socială, activități de spectacole, culturale și recreative.

¹² În condițiile în care în luna februarie sunt virate contribuțiile aferente lunii decembrie, creșterea se explică prin venituri salariale mai mari încasate în această lună (de exemplu, sporuri, prime și diverse alte avantaje acordate cu ocazia sfârșitului de an), așa cum se poate observa și din creșterea cu 8,38% a câștigului salarial mediu brut în luna februarie 2017. Scăderea contribuției medii din luna martie 2017, este explicată de faptul că în această lună se virează contribuțiile lunii ianuarie, caracterizată de scăderi ale veniturilor salariale, așa cum se poate evidenția din scăderea câștigului salarial mediu brut lunar în ianuarie 2017 comparativ cu decembrie 2016 cu 2,73% (Buletin statistic INS). De remarcat faptul că și în februarie ac. s-a înregistrat o scădere a câștigului salarial mediu brut lunar de 1,89%, urmată de creșteri de 4,76% în martie și 1,07% în aprilie 2017.

Printre cele mai slab reprezentate activități, cu valori sub 1%, s-au situat în continuare cultura, producția și furnizarea energiei electrice, industria extractivă și tranzacțiile imobiliare, reprezentând 2,42% din total participanți și 3,25% din total sume virate (Grafic 2.7.).

În funcție de regiunile de dezvoltare ale României, cei mai mulți participanți pentru care au fost virate contribuții la fondurile de pensii administrate privat în luna iunie 2017 lucrau în București: **19,29%**, cu 27,92% din total contribuții virate. Cele mai bine reprezentate regiuni de dezvoltare au fost: București - Ilfov **21,05%**, NORD-VEST cu **9,65%** și CENTRU cu **9,30%**, cele trei regiuni reprezentând 40,00% dintre participanții pentru care s-au virat contribuții și 48,55% din contribuțiile virate¹³ (Grafic 2.8.).

Valoarea contului participanților

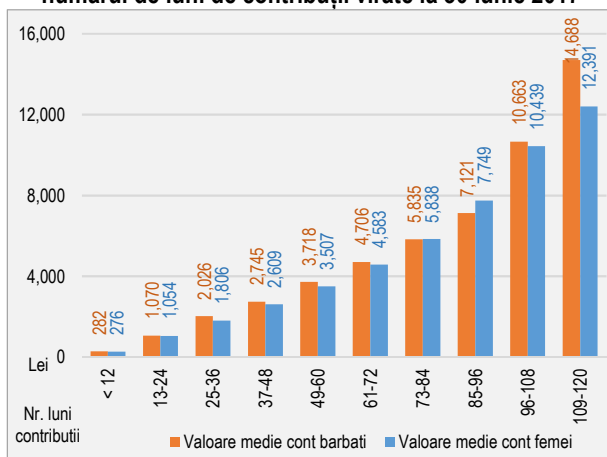
La 30 iunie 2017 valoarea medie a unui cont în sistemul pensiilor administrate privat era de **5.404 lei (1.187 euro)**¹⁴. Trebuie remarcat faptul că valoarea contului este determinată de grupele de vârstă în care se încadrează participanții, de numărul de luni de contribuții virate în sistem, dar și de genul participanților, respectiv salariile bărbaților comparativ cu salariile femeilor. Astfel, cele mai mari valori ale conturilor se înregistrează în cazul participanților pentru care au fost virate contribuții între 109 și 120 luni (între 9 și 10 ani), 13.585 lei, respectiv 14.688 lei pentru bărbați și 12.391 lei pentru femei.

În cazul vârstei participanților, se constată că valoarea cea mai mare a conturilor la nivel de sistem s-a înregistrat la grupa cu vârsta cuprinsă între 45-49 ani, 7.925 lei și 50-54 de ani, 8.146 lei. Aceste valori mai mari sunt determinate, pe de o parte, prin maturizarea sistemului (participanții au aderat la fondurile de pensii administrate privat încă de la începutul funcționării Pilonului II) și, pe de altă parte, prin faptul că aceștia au venituri mai mari (din punct de vedere al carierei se situează în partea superioară, cu vechime și venituri salariale mai mari, comparativ cu participanții din grupele de vârstă de până în 45 ani) și pot contribui cu sume mai mari la fondurile de pensii.

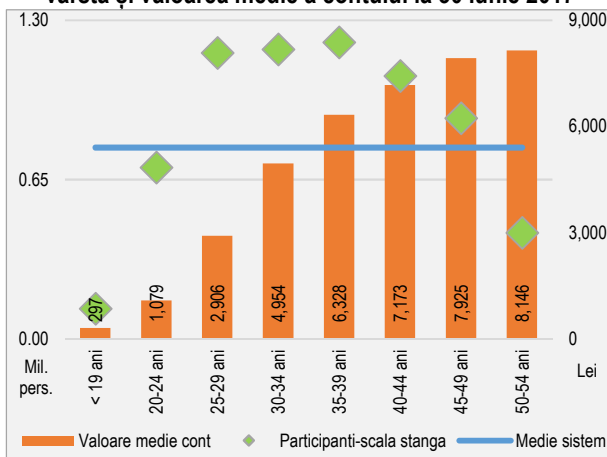
Cele mai mari valori ale conturilor s-au înregistrat însă la participanții bărbați cu peste nouă ani vechime în sistem (un număr de contribuții virate cuprins între 109 și 120) situați în grupa de vârstă 35 – 39 ani (1,25% din total participanți cu contribuții virate), cu 15.991 lei și 40 – 44 ani (1,52% din total participanți cu contribuții virate), cu 15.010 lei. Pentru participanții femei, cele mai mari valori s-au înregistrat, de asemenea, la participanții cu peste nouă ani vechime în sistem (un număr de contribuții virate cuprins între 109 și 120), dar cu vârsta cuprinsă între 30 – 34 ani (0,32% din total participanți cu contribuții virate), cu 14.293 lei și 35 – 39 ani (0,75% din total participanți cu contribuții virate), cu 13.436 lei.

În cazul participanților cu peste nouă ani vechime în sistem se remarcă o diferență a valorilor medii ale conturilor bărbaților comparativ cu cele ale femeilor de 18,54%, ceea ce se poate explica prin diferențele de gen existente între câștigurile salariale¹⁵. Aceste diferențe se mențin în distribuția pe număr de luni de contribuții și gen, cu excepția participanților cu peste șase și șapte ani vechime în sistem (un număr de contribuții virate cuprins între 73-84 și 85-96), când valoarea medie a contului participanților femei este mai mare decât cea a participanților bărbați cu 0,04% și respectiv 8,10% (vârsta acestor participante se încadra între 30 ani și 45 ani).

Grafic 2.9. Pilon II Valoarea medie a contului în funcție de numărul de luni de contribuții virate la 30 iunie 2017

Grafic 2.10. Pilon II Structură participanți pe grupe de vârstă și valoarea medie a contului la 30 iunie 2017

La 30 iunie 2017, un număr de 678.935 de participanți (primii 10% din total participanți în funcție de valoare contului) dețineau cumulativ 15,27 miliarde lei (42,35% din activele Pilonului II), rezultând o valoare medie a contului de 22.494 lei. De asemenea, 1.697.337 de participanți (primii 25% din total participanți în funcție de valoare contului) dețineau cumulativ 24,55 miliarde lei (68,08% din activele Pilonului II), valoare medie a contului fiind de 14.464 lei.

¹³ Pentru aproximativ 28% din participanți cu aproximativ 21% din sume nu a fost posibilă identificarea angajatorului.

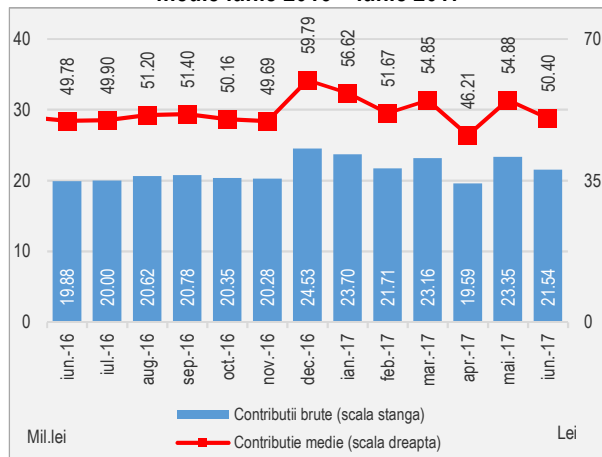
¹⁴ Participanți care au acumulat în conturi peste 1 leu.

¹⁵ Potrivit ultimelor date statistice furnizate de INS, în anul 2015, diferența între femeii și bărbați în ceea ce privește câștigul salarial nominal mediu brut lunar pe economie era de aproximativ 8% în favoarea bărbaților (2.646 lei – bărbați și 2.453 lei – femei și 2.555 lei – total).

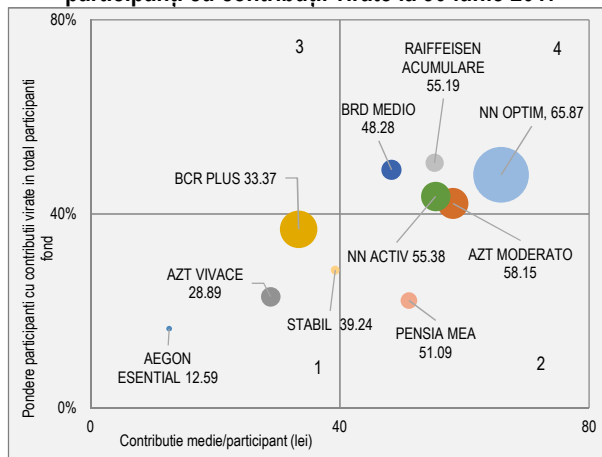
2.2. Contribuțiile virate la fondurile de pensii facultative

În luna iunie 2017 au fost virate către fondurile de pensii facultative **21,54** milioane de lei (4,73 milioane de euro), înregistrând o creștere de **20,34%** comparativ cu iunie 2016, dar fiind în scădere față de decembrie 2016 cu **3,65%** (Grafic 2.11.). În primul semestru din 2017 s-au virat către fondurile de pensii facultative **133,05 milioane de lei** (29,22 milioane de euro), cu 23,23% mai mult decât în primul semestru din 2016.

Grafic 2.11 Pilon III Contribuții brute virate și contribuția medie iunie 2016 – iunie 2017

Grafic 2.12. Pilon III Contribuții medii (lei) și ponderi participanți cu contribuții virate la 30 iunie 2017

Contribuția medie /participant

La 30 iunie 2017, contribuția medie/participant era de 50,40 lei, cu 1,25% mai mare comparativ cu iunie 2016, dar în scădere cu 15,70% față de decembrie 2016. FPF NN OPTIM înregistra cea mai mare contribuție medie/participant, 65,87 lei/participant și o pondere a participanților cu contribuții virate din total participanți fond de 48,06% (grad de colectare)¹⁶. Pe următoarele două poziții s-au situat FPF AZT MODERATO cu 58,15 lei/participant (42,17% - pondere participanți cu contribuții virate din total participanți fond) și FPF NN ACTIV cu 55,38 lei/participant (43,63% - pondere participanți cu contribuții virate din total participanți fond). Cele trei fonduri împreună cu FPF BRD MEDIO și FPF Raiffeisen Acumulare s-au situat în cadranul 4 din Graficul 2.12., caracterizat de valori mari în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond (peste media pe total, 41,59%) și de valori mari ale contribuției/participant (peste media pe total de 50,41 lei).

FPF PENSIA MEA, cu 51,09 lei contribuție/participant și un grad de colectare de 22,17% a fost singurul fond care s-a poziționat în cadranul 2 din Graficul 2.12, caracterizat de valori mai mici ale ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond (sub media pe total, 41,59%), dar cu valori mai mari ale contribuției/participant (peste media pe total de 50,41 lei).

Celelalte fonduri de pensii facultative, FPF AEGON ESENTIAL, FPF AZT VIVACE, FPF BCR PLUS și FPF STABIL s-au situat în cadranul 1 din Graficul 2.12., caracterizat de valori mici atât în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond, cât și în cazul contribuției/participant.

Valoarea contului participanților

La 30 iunie 2017 valoarea medie a unui cont al participanților la sistemul pensiilor facultative¹⁷ era de **4.190 lei (920 euro)**. Trebuie remarcat faptul că ponderea participanților în total, dar și valoarea contului sunt determinate de grupele de vârstă în care se încadrează participanții. Alți factori care influențează conturile participanților sunt perioada de contribuție, respectiv vechimea în sistem, dar și genul acestora, respectiv veniturile salariale ale bărbaților comparativ cu cele ale femeilor. Astfel, cei mai mulți participanți, 21,35% din total, se situau în grupa de vârstă 45 – 49 ani, valoarea activelor deținute de aceștia însumând 411,95 milioane lei (Grafic 2.13.).

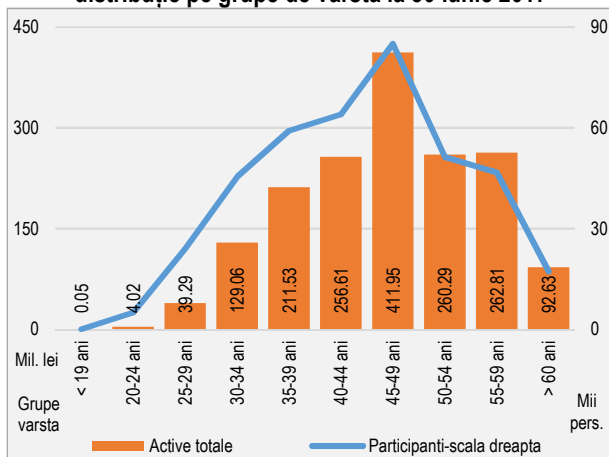
Cele mai mari valori ale conturilor s-au înregistrat însă la participanții din grupa de vârstă 55 – 59 ani, cu o medie pe sistem de 5.373 lei (5.854 lei – bărbați și 5.420 lei femei). Și grupa de vârstă de peste 60 ani a înregistrat valori mari 5,373 lei (5.566 lei – bărbați și 4.958 lei femei). În acest caz (participanți din grupele de vârstă de peste 45 ani), valoarea mare a ponderii din total participanți și valorile mari ale conturilor lor se explică prin maturizarea sistemului (participanții au aderat la fondurile de pensii facultative încă de la demararea Pilonului III) și prin faptul că aceștia au venituri mai mari (din punct de vedere al carierei se situează în partea superioară, cu vechime și venituri salariale mai mari, comparativ cu participanții din grupele de vârstă de până în 45 ani) și pot contribui cu sume

¹⁶ Participanți pentru care au fost virate contribuții (sume diferite de 0) în luna de calcul.

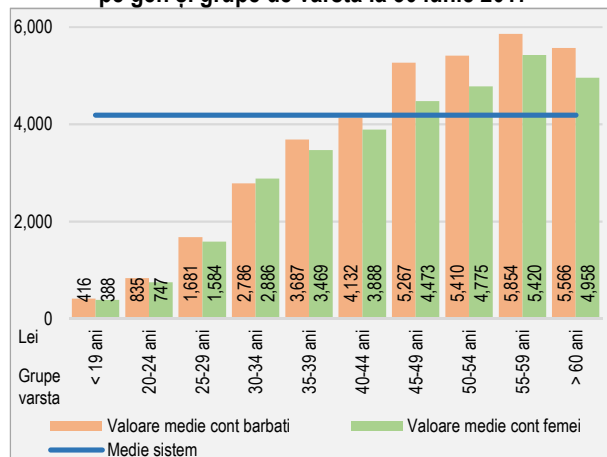
¹⁷ Participanți care au acumulat în conturi peste 1 leu.

mai mari la fondurile de pensii (Grafic 2.14.). Structura pe gen a valorii medii a unui cont era la 30 iunie 2017 următoarea: 4.394 lei – bărbați (49% din total participanți) și 3.992 lei – femei (51% din total participanți), valoarea fiind cu 10% mai mică decât în cazul bărbaților¹³. Aceste diferențe se mențin în distribuția pe grupe de vârstă, cu excepția grupei 30-34 ani, când valoarea medie a contului participanților femei este mai mare decât cea a participanților bărbați cu 3,59%.

Grafic 2.13. Pilon III Valoare active și participanți – distribuție pe grupe de vârstă la 30 iunie 2017

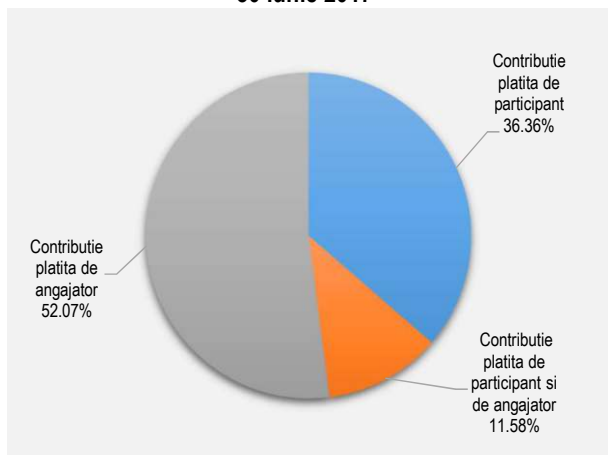
Grafic 2.14. Pilon III Valoarea medie a unui cont – structură pe gen și grupe de vârstă la 30 iunie 2017

La 30 iunie 2017, un număr de 39.819 participanți (primii 10% din total participanți în funcție de valoarea contului) aveau peste 9.667 lei. Valoarea cumulată a activelor deținute era de 0,74 miliarde lei (44,13% din activele Pilonului III), rezultând o valoare medie a contului de 18.488 lei. De asemenea, 99.548 participanți (primii 25% din total participanți în funcție de valoarea contului) aveau peste 5.514 lei. Valoarea cumulată a activelor deținute era de 1,17 miliarde lei (70,09% din activele Pilonului III), rezultând o valoare medie a contului de 11.745 lei.

Participarea la plata contribuțiilor

Grafic 2.15. Pilon III Participarea la plata contribuțiilor la 30 iunie 2017

63,64% din contribuțiile la fondurile facultative au fost plătite de către angajatori (52,07%) sau de către participanți împreună cu angajatorii lor (11,58%), în timp ce **36,36%** din participanți au plătit singuri contribuțiile în iunie 2017 (Grafic 2.15.).

În funcție de locul unde își desfășoară angajatorul activitatea, distribuția participanților în iunie 2017 a fost similară cu lunile precedente, **81%** în mediul urban și **19%** în mediul rural.

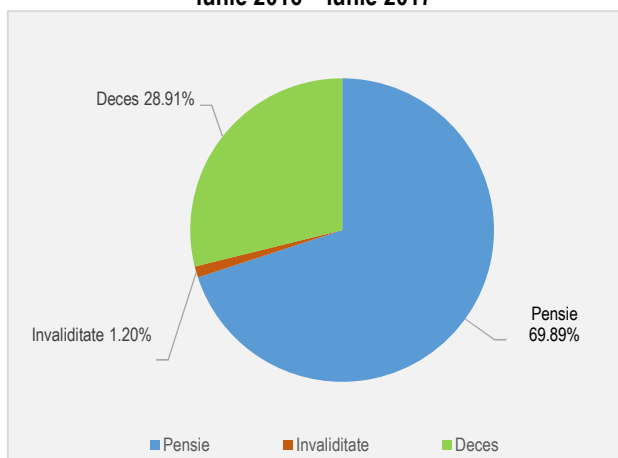
3. Plăți efectuate în sistemul pensiilor private

3.1. Fondurile de pensii administrate privat – Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

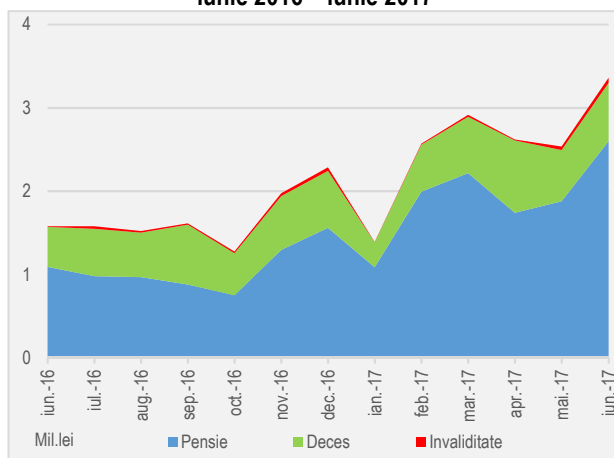
În intervalul analizat iunie 2016 – iunie 2017 au fost efectuate plăți ale activului personal net către participanți însumând 27,22 milioane lei (Grafic 3.1.), din care 19,00 milioane lei ca urmare a deschiderii dreptului la pensie, reprezentând 69,89% din total plăți efectuate (2.350 participanți), 7,86 milioane lei ca urmare a decesului participantului, 28,91% din total (2.540 beneficiari) și 0,33 milioane lei ca urmare a invalidității, 1,20% din total (94 participanți). Plățile totale au înregistrat o creștere semnificativă de 112,74 % în iunie 2017 comparativ cu iunie 2016 (Grafic 3.2.), în special ca urmare a creșterii plăților aferente deschiderii dreptului la pensie pentru limită de vârstă.

Urmare acestor plăți, în perioada iunie 2016 – iunie 2017, s-au efectuat și plăți către Bugetul de stat și Bugetul asigurărilor sociale de sănătate¹⁸ în valoare de 4,50 milioane lei (0,56 milioane lei contribuții de asigurări sociale de sănătate și 3,93 milioane lei impozitul pe venit).

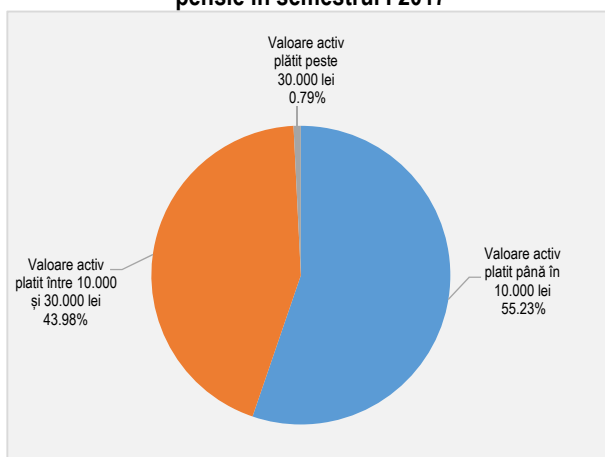
Grafic 3.1. Pilon II Structură plăți de activ personal net iunie 2016 – iunie 2017

Grafic 3.2. Pilon II Evoluție valoare activ net personal plătit iunie 2016 – iunie 2017

Grafic 3.3. Pilon II – Ponderea participanților în total plăți pensie în semestrul I 2017

În cursul primului semestru din acest an, din total plăți efectuate ca urmare a deschiderii dreptului la pensie pentru limită de vârstă, valoarea activului plătit pentru 55,23% dintre participanți a fost de până în 10.000 lei, iar pentru 44,77% dintre participanți valoarea activului s-a situat între 10.000 și 30.000 lei. De menționat faptul că, cele mai mari valori plătite în primul semestru din acest an pentru pensie au fost în cazul FPAP NN 53.169 lei, 47.210 lei și 46.652 lei.

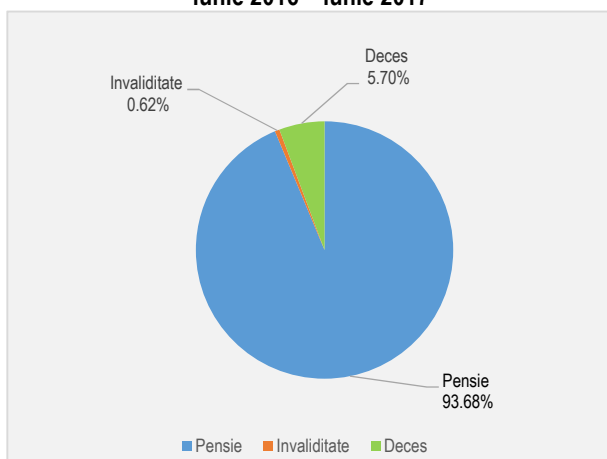
3.2. Fondurile de pensii facultative – Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

În intervalul analizat, iunie 2016 – iunie 2017, au fost efectuate plăți ale activului personal net către participanți însumând 37,05 milioane lei (Grafic 3.4.), din care 34,71 milioane lei ca urmare a deschiderii dreptului la pensie, reprezentând 93,68% din total plăți efectuate (5.454 participanți), 2,11 milioane lei ca urmare a decesului participantului, 5,70% din total (766 beneficiari) și 0,23 milioane lei ca urmare a invalidității, 0,62% din total (43 participanți). Plățile totale au înregistrat o creștere de 60,17% în iunie 2017 comparativ cu iunie 2016 (Grafic 3.5.), în special ca urmare a creșterii plăților aferente deschiderii dreptului la pensie pentru limită de vârstă.

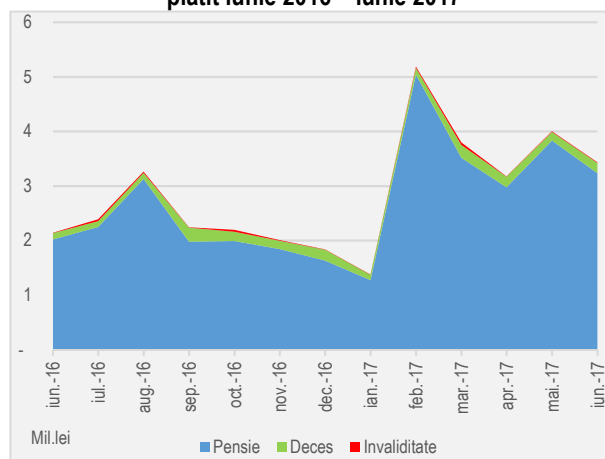
Urmare acestor plăți, în perioada iunie 2016 – iunie 2017, s-au efectuat plăți către Bugetul de stat și Bugetul asigurărilor sociale de sănătate în valoare de 6,33 milioane lei (0,94 milioane lei contribuții de asigurări sociale de sănătate și 5,39 milioane lei impozitul pe venit)¹⁹.

¹⁸ Sunt cuprinse ultimele modificări ale Codului Fiscal care au intrat în vigoare de la 01.01.2017, respectiv 01.02.2017. Modificarea sumei neimpozabile de la 1.050 lei la 1.100 lei, modificarea valorii pentru care se reține CASS de la 872 lei la 918 lei și totodată pentru activele plătite care au depășit valoarea a 5 salarii medii brute, stabilirea plafonului maxim la valoarea de 13.405 lei (echivalentul a 5 salarii medii brute). Pentru toate sumele plătite care au avut valoarea mai mare de 13.405 lei, CASS-ul reținut a fost în valoare de 737 lei. Modificarea sumei neimpozabile de la 1.100 lei la 2.000 lei, iar CASS-ul va fi suportat de bugetul de stat, astfel nereținându-se CASS pentru plățile activului net în caz pensionare.

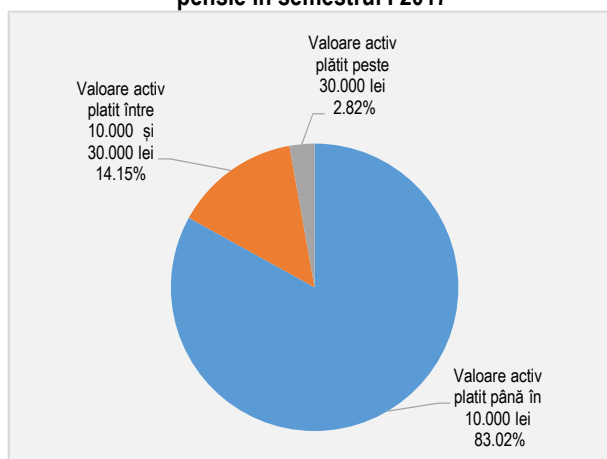
Grafic 3.4. Pilon III Structură plăți de activ personal net iunie 2016 – iunie 2017

Grafic 3.5. Pilon III Evoluție valoare activ net personal plătit iunie 2016 – iunie 2017

Grafic 3.6. Pilon III – Pondere participanților în total plăți pensie în semestrul I 2017

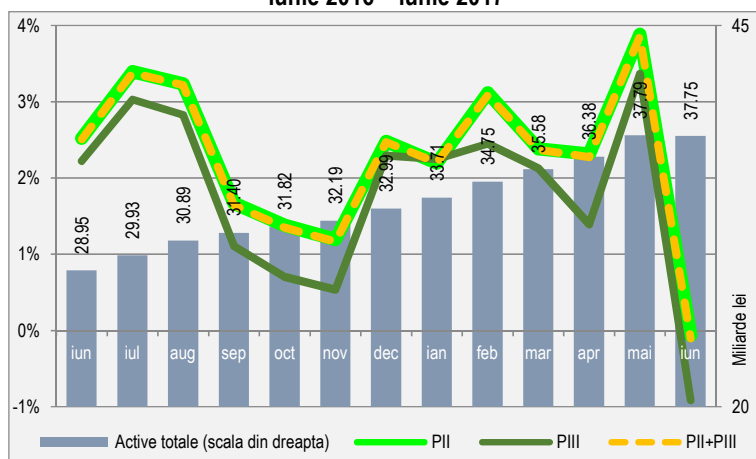

În cursul primului semestru din acest an, din total plăți efectuate ca urmare a deschiderii dreptului la pensie pentru limită de vârstă, valoarea activului plătit pentru 83,02% dintre participanți a fost de până în 10.000 lei, iar pentru 16,98% dintre participanți valoarea activului plătit s-a situat între 10.000 și 30.000 lei. De menționat faptul că, în cazul pensiei pentru limită de vârstă, cele mai mari valori plătite în primul semestru din acest an au fost în cazul FPF NN Optim 948.651 lei, 554.934 lei și 137.465 lei în cazul FPF NN ACTIV.

4. Activele fondurilor de pensii private

Valoarea activelor totale aflate în administrare la nivelul întregului sistem de pensii private a crescut pe parcursul primului semestru din 2017, menținând trendul pozitiv înregistrat în ultimii ani. Astfel, la 30 iunie 2017, sistemul a atins **37,75** miliarde de lei (8,29 miliarde de euro)¹⁹, reprezentând **4,63%** din PIB, comparativ cu 3,82% în iunie 2016 și 4,35% în decembrie 2016.

Grafic 4.1. Evoluția activelor totale din sistemul pensiilor private iunie 2016 – iunie 2017

Ritmul anual de creștere înregistrat de activele totale a fost de **30,41%**, iar față de decembrie 2016 creșterea a fost de **14,45%**. Comparativ cu luna anterioară, se constată însă o scădere a activelor totale de 0,10%. La nivelul fondurilor de pensii administrate privat (Pilonul II) s-a menținut un ritm anual de creștere superior fondurilor de pensii facultative: **30,76%**, comparativ cu **23,25%** în Pilonul III. Și comparativ cu decembrie 2017 s-a înregistrat o diferență: **14,61%** în Pilonul II și în **11,10%** în Pilonul III, situație semnalată și în cazul evoluției lunare, când scăderile au fost de 0,06% în PII și 0,91% în PIII.

¹⁹ BNR - curs de schimb la 30 iunie 2017.

4.1. Activele nete ale fondurilor de pensii administrate privat

Valoarea totală a **activelor nete** înregistrată la 30 iunie 2017 de fondurile de pensii administrate privat a fost de **36,06** miliarde de lei (**7,92** miliarde de euro). Ritmul anual de creștere înregistrat a fost de **30,76%** (29,82% raportat la moneda euro). Creșterea față de decembrie 2016 a fost de **14,61%** (14,28% raportat la moneda euro). FPAP BRD și FPAP BCR au înregistrat în continuare creșteri anuale și semestriale mai mari în cazul activelor nete (ritmuri de creștere anuale și semestriale: în cazul FPAP BRD: 37,08% și respectiv 16,87%, iar în cazul FPAP BCR: 35,50% și respectiv 16,65%).

Tabel 4.1. Pilon II Active nete (miliarde lei)

Nr. crt.	Fond de pensii administrat privat	iun.-16	dec.-16	iun.-17	iun.17/ iun.16	iun.17/dec.16
1	NN	10,16	11,51	13,11	29,09%	13,93%
2	AZT VIITORUL TAU	6,04	6,86	7,84	29,80%	14,41%
3	METROPOLITAN LIFE	3,90	4,45	5,11	30,84%	14,77%
4	VITAL	2,56	2,95	3,40	32,85%	15,46%
5	ARIPI	2,31	2,67	3,06	32,25%	14,42%
6	BCR	1,71	1,99	2,32	35,50%	16,65%
7	BRD	0,89	1,04	1,22	37,08%	16,87%
	TOTAL	27,58	31,47	36,06	30,76%	14,61%

4.2. Activele nete ale fondurilor de pensii facultative

Activele nete ale fondurilor de pensii facultative au atins la 30 iunie 2017 **1,67** miliarde de lei (**0,37** miliarde de euro), înregistrând un avans de **23,42%** comparativ cu iunie 2016 și de **11,09%** față de decembrie 2016 (22,36% și 10,78% raportat la moneda euro). FPF BCR PLUS și FPF NN OPTIM au înregistrat creșteri anuale mai mari în cazul activelor nete (27,25% și respectiv 25,59%), situație înregistrată și pentru creșterile semestriale (12,72% și respectiv 12,42%).

Tabel 4.2 Pilon III Active nete (mil. lei)

Nr. crt.	Fond de pensii facultative	iun.-16	dec.-16	iun.-17	iun.17/ iun.16	iun.17/dec.16
1	NN OPTIM	525,55	587,15	660,05	25,59%	12,42%
2	BCR PLUS	232,79	262,79	296,22	27,25%	12,72%
3	AZT MODERATO	176,13	188,55	203,96	15,80%	8,17%
4	NN ACTIV	150,81	166,92	185,87	23,25%	11,35%
5	BRD MEDIO	70,41	80,54	88,27	25,37%	9,60%
6	AZT VIVACE	69,05	74,53	80,87	17,12%	8,50%
7	RAIFFEISEN ACUMULARE	60,26	65,20	70,72	17,36%	8,46%
8	PENSIA MEA	48,96	54,61	58,92	20,35%	7,90%
9	STABIL	13,75	15,07	16,67	21,26%	10,66%
10	AEGON ESENTIAL	5,93	6,31	6,70	12,93%	6,17%
	TOTAL	1.353,62	1.501,66	1.668,25	23,24%	11,09%

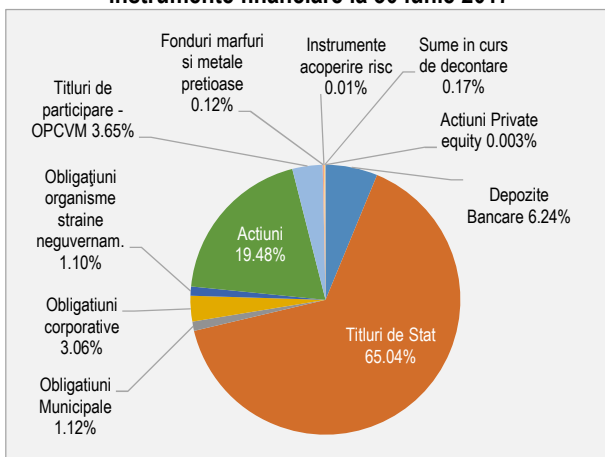
4.3. Structura investițiilor fondurilor de pensii private

La 30 iunie 2017, ponderea cea mai mare în structura portofoliilor fondurilor de pensii private era deținută de titlurile de stat cu 65,04% (Grafic 4.2.). Celelalte instrumente au înregistrat următoarele ponderi: acțiuni 19,48%, depozite bancare 6,24%, obligațiuni corporative 3,06%, titluri de participare 3,65%, alte instrumente financiare 2,53%²⁰

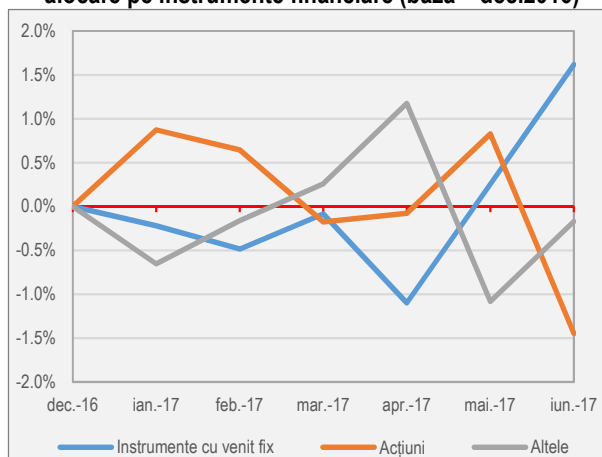
Comparativ cu luna decembrie 2016, portofoliile fondurilor de pensii private au înregistrat o ușoară creștere a alocării în instrumente cu venit fix (titluri de stat și obligațiuni corporative, municipale și supranaționale) începând din aprilie ac., după ce în primele patru luni ale semestrului I au înregistrat un trend fluctuant. În același timp, acțiunile au înregistrat o creștere ușoară a alocării în lunile ianuarie și mai ac., dar au scăzut la finalul semestrului I 2017 (Grafic 4.3.).

²⁰ Sunt incluse obligațiuni municipale, obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale: BERD, BEI, BM, instrumente pentru acoperirea riscului, fonduri de mărfuri și metale prețioase, acțiuni – private equity și sume în curs de decontare.

Grafic 4.2. Fonduri de pensii private – alocare pe instrumente financiare la 30 iunie 2017

Grafic 4.3. Fonduri de pensii private – evoluție lunară alocare pe instrumente financiare (baza – dec.2016)

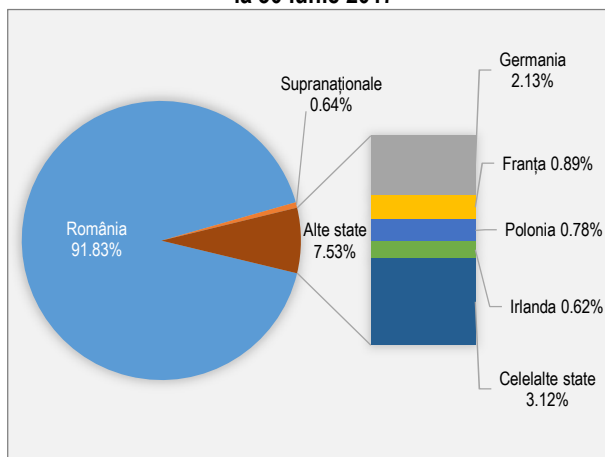
Instrumente financiare – structura pe țară

La 30 iunie 2017, fondurile de pensii private dețineau 91,83% din active în instrumente financiare românești, de natura titlurilor de stat, a depozitelor, obligațiunilor, acțiunilor și organismelor de plasament colectiv (Grafic 4.4.). 7,53% din activele fondurilor de pensii private au fost investite în active străine, majoritatea acestor instrumente financiare fiind emise în Germania (2,13%), Franța (0,89%), Polonia (0,78%) și Irlanda (0,62%). În obligațiuni supranaționale erau investite 0,64% din active.

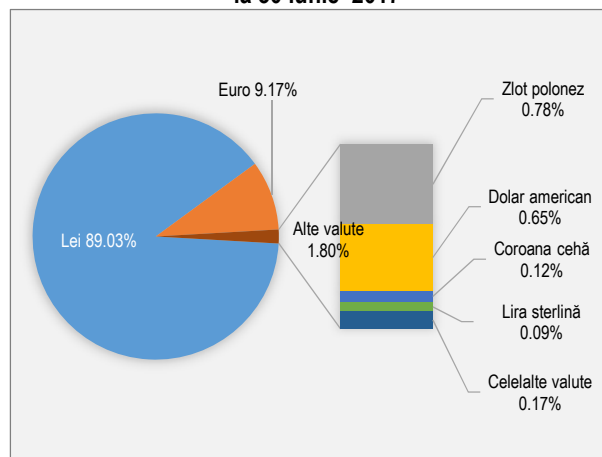
Instrumente financiare – structura pe valută

89,03% din activele fondurilor de pensii private erau la 30 iunie 2017 denuminate în moneda națională (Grafic 4.5.), iar din plasamentele în monede străine (10,97%), ponderea cea mai mare au avut-o plasamentele în euro (9,17%), urmate de zlotul polonez (0,78%), dolarul american (0,65%), coroana cehă (0,12%) și lira sterlină (0,09%). Euro și dolarul american au fost monedele pentru care administratorii fondurilor de pensii private au utilizat instrumente de acoperire a riscului valutar.

Grafic 4.4. Fonduri de pensii private – structura pe țară la 30 iunie 2017

Grafic 4.5. Fonduri de pensii private – structura pe valută la 30 iunie 2017

Expunerea valutară a activelor fondurilor de pensii private

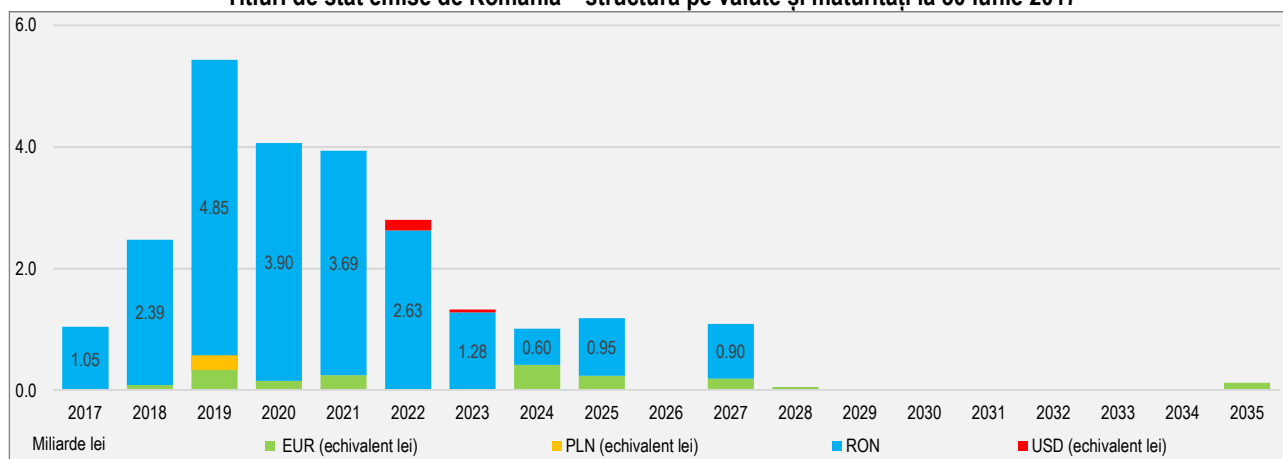
Activele sistemului de pensii private sunt denuminate cu preponderență în valuta națională, expunerea față de RON înregistrând la sfârșitul lunii iunie 89,03% din totalul activelor sistemului de pensii private. Expunerea valutară a sistemului de pensii private în monede străine a fost de 10,97% din totalul activelor sistemului de pensii private, dar prin utilizarea instrumentelor pentru acoperirea riscului valutar pentru activele denuminate în valute străine, expunerea valutară totală netă la nivelul sistemului de pensii private a fost de 5,41% din total active sistem. În luna iunie 2017, fondurile de pensii private au încheiat contracte derivate pentru acoperirea riscului valutar și pentru expunerea în EUR și PLN.

Titluri de stat

La 30 iunie 2017, investițiile fondurilor de pensii private în titluri de stat înregistrau 24,55 miliarde lei, reprezentând 65,04% din total active. Ponderea titlurilor de stat a înregistrat un trend ușor descendent în primele patru luni din semestrul I, cu o revenire ușoară în lunile mai și iunie ac. (0,51 puncte procentuale față de decembrie 2016). Trebuie precizat că 0,95% (234,34 milioane lei) din total titluri de stat sunt emise de Polonia și sunt deținute de FPAP NN.

Din punctul de vedere al valutelor în care sunt denumite titlurile de stat în care au investit fondurile de pensii private, cele mai mari valori s-au înregistrat în cazul emisiunilor în lei cu maturitate pe 5 ani (25,42%), 7 ani (24,42%) și 10 ani (16,39%), în cazul emisiunilor în euro, valori mari au înregistrat cele cu maturitate pe 10 ani (3,81%), 5 ani (1,88%) și 7 ani (1,17%). Din punct de vedere al scadențelor, 69,04% din investițiile în titluri de stat emise de România ajung la maturitate în următorii 5 ani, iar 30,96% au scadențe cuprinse între ani 6 și 19 ani (Grafic 4.6.).

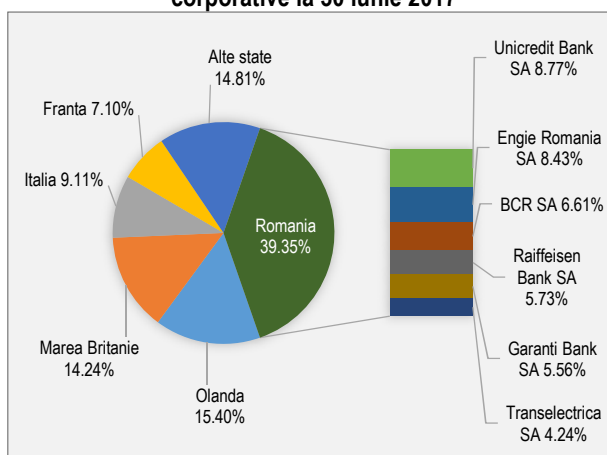
**Grafic 4.6. Fonduri de pensii private
Titluri de stat emise de România – structură pe valute și maturități la 30 iunie 2017**

Obligațiuni

La 30 iunie 2017, fondurile de pensii private dețineau investiții în obligațiuni corporative însumând 1,16 miliarde lei, 57,98% din total obligațiuni (1,99 miliarde lei), menținându-se preferința pentru investițiile în acest tip de instrument financiar.

Grafic 4.7. Fonduri de pensii private – emitenți obligațiuni corporative la 30 iunie 2017

De remarcat faptul că în primul semestru din acest an ponderea din total active s-a menținut pe un trend ușor descrescător, înregistrând o diferență de 0,32 puncte procentuale comparativ cu decembrie 2016. Investițiile au fost, în principal, în emitenți străini (60,65%), din țări precum Olanda (15,40%), Marea Britanie (14,24%), Italia (9,11%) și Franța (7,10%).

De asemenea, fondurile de pensii private au investit în obligațiuni corporative din România, acestea reprezentând 39,35% din totalul investițiilor în obligațiuni corporative, din care pe primele trei locuri se situau Unicredit Bank SA cu 8,77%, din total obligațiuni corporative, Engie România SA cu 8,43% și Banca Comercială Română SA cu 6,61%.

Investițiile în celelalte tipuri de obligațiuni au înregistrat un procent mai mic (obligațiuni municipale, 0,42 miliarde lei, cu o pondere de 21,27% și obligațiuni supranaționale, BERD și BEI, 0,41 miliarde lei, cu o pondere de 20,75% în total obligațiuni).

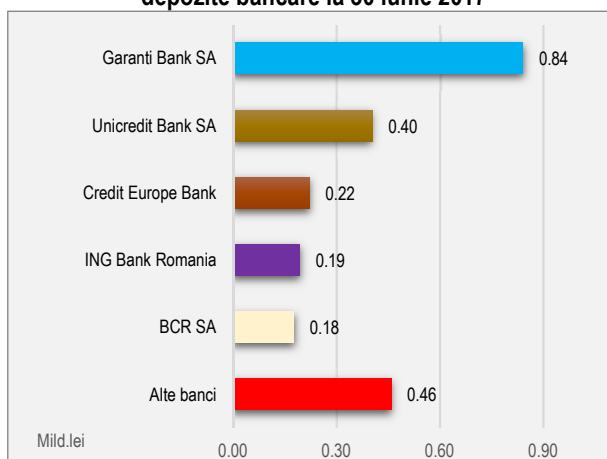
Durata și maturitatea portofoliilor de instrumente cu venit fix

La finalul lunii iunie 2017, comparativ cu decembrie 2016, durata efectivă și maturitatea reziduală²¹ a portofoliilor de instrumente cu venit fix au înregistrat scăderi atât la nivelul sistemului de pensii private agregat, cât și la nivelul Pilonului II, iar la nivelul Pilonului III durata a înregistrat aceeași valoare ca la finalul lunii decembrie 2016 în timp ce maturitatea reziduală a înregistrat o ușoară scădere.

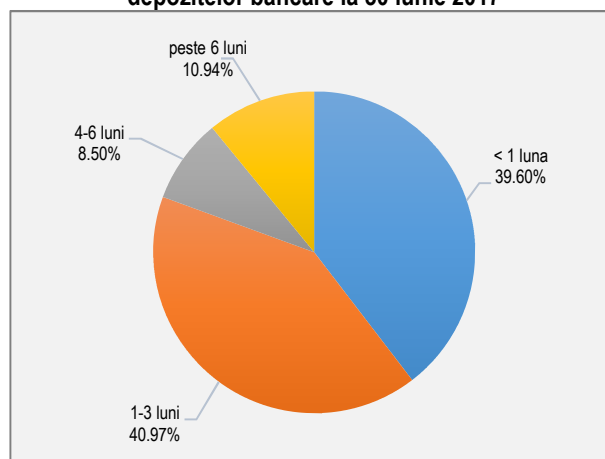
Durata și maturitatea reziduală a portofoliilor de instrumente cu venit fix au înregistrat valori mai mari la nivelul Pilonului III comparativ cu nivelul Pilonului II. Astfel, la sfârșitul lunii iunie ac., valoarea duratei efective a portofoliului de instrumente cu venit fix al fondurilor de pensii facultative a fost de 3,64, în timp ce valoarea duratei efective a portofoliului de instrumente cu venit fix al fondurilor de pensii administrate privat a fost de 3,36. De asemenea, scadența reziduală a portofoliului de instrumente cu venit fix în cazul Pilonului III la 30.06.2017 a fost de 3,97 ani, în timp ce scadența reziduală a portofoliului de instrumente cu venit fix în cazul Pilonului II a fost de 3,64 ani.

Depozite bancare

Grafic 4.8. Fonduri de pensii private – top 5 emitenți depozite bancare la 30 iunie 2017

Grafic 4.9. Fonduri de pensii private – scadențele depozitelor bancare la 30 iunie 2017

Expunerea fondurilor de pensii private pe depozite bancare (inclusiv conturi curente) a scăzut ușor comparativ cu decembrie 2016, 0,82 puncte procentuale, după ce crescuse în martie și aprilie ac.. Astfel, la 30 iunie 2017, depozitele bancare înregistrau 6,24% (2,29 miliarde lei) din total active. Pe primele trei locuri se situează Garanti Bank SA, cu 0,84, Unicredit SA, cu 0,40 miliarde lei și Credit Europe Bank cu 0,22 miliarde lei.

Din punct de vedere al scadențelor, 80,57% din total depozite bancare (fără conturi curente) au scadența de până în trei luni, 8,50% cu scadența între 4 și 6 luni și 10,94% au scadența peste 6 luni (Grafic 4.9.). De remarcat faptul că 0,1% din total sunt depozite constituite pe 12 luni.

Ațiuni

La 30 iunie 2017, fondurile de pensii private dețineau investiții în acțiuni în valoare de 7,36 miliarde lei, reprezentând 19,48% din total active, înregistrând un trend ascendent în primul semestru din acest an (18,84% în decembrie 2016), dar cu o ușoară scădere a ponderii în luna iunie ac., comparativ cu luna precedentă.

Tabel 4.3. Fonduri de pensii private – plasamente în acțiuni la 30 iunie 2017

Tara	Mld.lei	% in total acțiuni
România	6,68	90,79%
Germania	0,20	2,72%
Austria	0,16	2,23%
Franța	0,13	1,83%
Polonia	0,06	0,78%
Alte state	0,12	1,65%
Total	7,36	

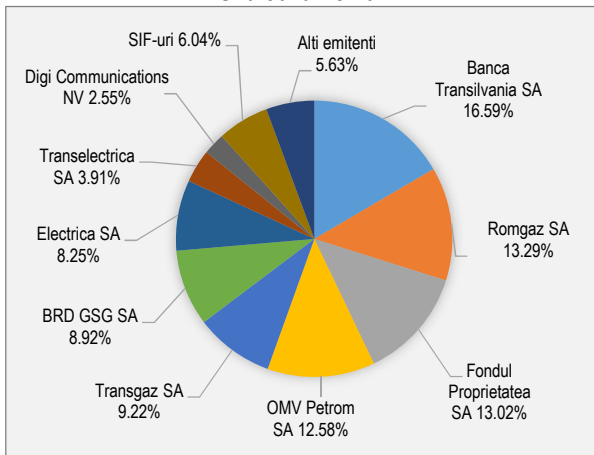
90,79% din totalul plasamentelor în acțiuni ale fondurilor de pensii private (6,68 miliarde lei) au fost efectuate în acțiuni românești, în timp ce 9,21% (0,68 miliarde lei) au fost plasamente în acțiuni ale unor emitenți din Germania, Austria, Franța, Polonia și alte state.

²¹Pentru a determina riscul de rată a dobânzii s-au calculat, utilizând date preluate din Bloomberg, valoarea duratei efective a portofoliului de instrumente cu venit fix al fondurilor de pensii private, precum și maturitatea reziduală a portofoliului de instrumente cu venit fix în perioada decembrie 2016 – iunie 2017. Durata efectivă măsoară sensibilitatea prețului unei obligațiuni la modificarea ratei dobânzii. Durata reprezintă valoarea cu care se modifică prețul instrumentelor cu venit fix la o modificare a ratei dobânzii cu 1 punct procentual.

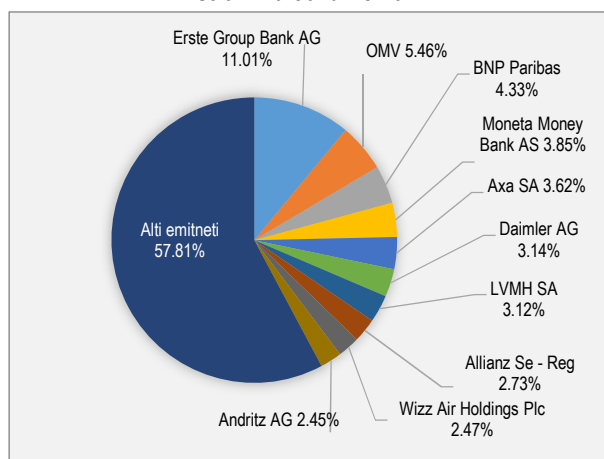
În cazul acțiunilor din România (Grafic 4.10.), pe primele locuri s-au situat Banca Transilvania SA cu 16,59% din total emitenți din România, Romgaz SA cu 13,29%, Fondul Proprietatea SA cu 13,02%, OMV Petrom cu 12,58% și Tranzgaz SA cu 9,22%, în timp ce deținerile de acțiuni emise de către SIF-uri reprezentau 6,04% din total (SIF 2 Moldova și SIF 5 Oltenia cu cele mai mari ponderi).

Printre emitenții străini de acțiuni se remarcă Erste Group Bank AG cu 11,01% din total emitenți străini, OMV cu 5,46%, BNP Paribas cu 4,33%, Moneta Money Bank SA cu 3,85% sau Axa SA cu 3,62% (Grafic 4.11.).

Grafic 4.10. Fonduri de pensii private Acțiuni – emitenți RO la 30 iunie 2017

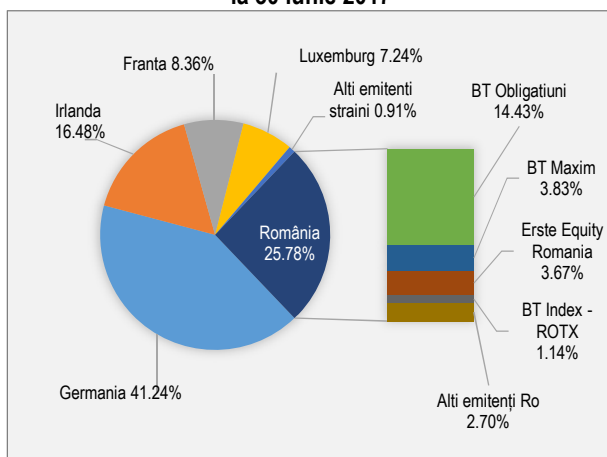
Grafic 4.11. Fonduri de pensii private Acțiuni – emitenți străini la 30 iunie 2017

Organisme de plasament colectiv — OPCVM

Deținerile fondurilor de pensii în organisme de plasament colectiv — OPCVM-uri reprezentau 3,65% din total active la 30 iunie 2017, însumând 1,38 miliarde lei. Ca structură, ponderea cea mai mare era deținută de OPCVM-urile tranzacționabile, reprezentând 44,44% din total organisme de plasament colectiv. În afara deținerilor de OPCVM-uri din România (25,78% din total organisme de plasament colectiv), fondurile de pensii private au investit în principal în emitenți din țări precum Germania (41,24%), Irlanda (16,48%), Franța (8,36%) sau Luxemburg (7,24%).

Grafic 4.12. Fonduri de pensii private – emitenți OPCVM la 30 iunie 2017

Trebuie menționat și faptul că la 30 iunie 2017 trei fonduri de pensii private (FPAP BCR, FPAP VITAL și FPF BCR Plus) dețineau fonduri de mărfuri și metale prețioase (ETC-uri), respectiv dețineri indirecte în aur însumând 0,05 miliarde lei, reprezentând 0,12% din total active (DB Physical Gold ETC EUR și ETFs Metal Securit ETFs Phys Gold).

Lichiditatea sistemului de pensii private

Din punct de vedere al lichidității, sistemul de pensii private poate face față oricăror cereri, în principal ca urmare a faptului că se află în perioada de acumulare, iar ieșirile din sistem (deces, invaliditate, pensionare, transfer) sunt mici raportate la nivelul activelor administrate. La nivelul sistemului de pensii private, lichiditatea pe 5 zile înregistra la 30 iunie 2017 valoarea de 3,74%, în ușoară creștere față de valoarea înregistrată la sfârșitul anului 2016 (3,70%). Și la nivelul Pilonului II lichiditatea pe 5 zile (3,82%) a fost în ușoară creștere față de valoarea înregistrată la sfârșitul anului 2016 (3,78%). La nivelul Pilonului III, lichiditatea pe 5 zile a scăzut însă de la 3,91%, în decembrie 2016, la 3,77% în iunie ac.

Lichiditatea pe 30 de zile, a crescut în perioada decembrie 2016 – iunie 2017 la nivelul sistemului de pensii private agregat de la 7,22% în decembrie 2016 la 9,15% 30 iunie 2017. La nivelul Pilonului II, lichiditatea înregistra 9,30% în luna iunie 2017, în creștere față de valoarea din decembrie 2016 (7,37%). În cazul Pilonului III, lichiditatea pe 30 de zile a înregistrat valori mai mari față de cele aferente Pilonului II, fiind în creștere de la 11,14% în decembrie 2016 la 13,37% în iunie ac.

În ceea ce privește calitatea portofoliului de acțiuni deținut de fondurile de pensii private, constituie un risc lichiditatea scăzută a emitenților listați pe Bursa de Valori București, volumul de tranzacționare de pe BVB fiind insuficient pentru ca fondurile de pensii să poată vinde întreaga participație deținută la un emitent într-un interval de timp mai mic de 90 de zile. În luna mai 2017 compania Digi Communications S.A. a desfășurat o ofertă publică inițială pe Bursa de Valori București, fondurile de pensii private cumpărând în cadrul ofertei acțiuni în valoare totală de 150,14 mil lei, reprezentând 3,75% din totalul acțiunilor societății. De asemenea, numărul scăzut de companii listate pe BVB a condus și la o concentrare a investițiilor fondurilor de pensii private în acțiunile câtorva emitenți cu o capitalizare bursieră mai mare. Astfel, investițiile în primii cinci²² emitenți din punct de vedere al valorii investite reprezintă 58,83% din totalul investițiilor în acțiuni ale fondurilor de pensii private. În ceea ce privește bursele străine volumul tranzacționat este suficient pentru ca fondurile de pensii private să poată lichida într-o singură zi întreg portofoliul de acțiuni pentru 40 din cele 62 de companii deținute.

Volatilitatea VUAN a fondurilor de pensii private

În perioada iulie 2016-iunie 2017, volatilitatea VUAN a fondurilor de pensii private s-a menținut relativ constantă cu excepția lunii iunie 2017 când s-a înregistrat o volatilitate ridicată. Media volatilității VUAN fondurilor de pensii private s-a situat între 1,63% și 2,10%. Luna iunie 2017 s-a evidențiat cu o volatilitate ridicată a acțiunilor tranzacționate la BVB. Având în vedere faptul că din totalul acțiunilor deținute de către fondurile de pensii private 90,79% sunt acțiuni tranzacționate la BVB, volatilitatea prețurilor acțiunilor listate la BVB s-a propagat și asupra valorii unitare a activului net a fondurilor de pensii. Pe piețele reprezentative din Anglia, Austria, Germania și Franța sunt tranzacționate 7,14% din acțiunile deținute de către fondurile de pensii private. Pe parcursul perioadei analizate indicii piețelor reprezentative pe care sunt tranzacționate acțiunile deținute de către fondurile de pensii au avut o evoluție crescătoare.

4.3.1. Fondurile de pensii administrate privat – Structura investițiilor în semestrul I 2017

Tabel 4.4. Pilon II Structură investiții - total (miliarde lei)

Instrumente financiare	dec.-16		iun.-17		Evoluție alocare decembrie 2016 - iunie 2017
	Valoare (mld.lei)	Pondere în Active Totale	Valoare (mld.lei)	Pondere în Active Totale	
Depozite Bancare	2.26	7.17%	↑ 2.29	↓ 6.35%	
Titluri de Stat	20.35	64.64%	↑ 23.53	↑ 65.22%	
Obligațiuni Municipale	0.38	1.21%	↑ 0.39	↓ 1.08%	
Obligațiuni corporative	1.05	3.34%	↑ 1.07	↓ 2.96%	
Obligațiuni organisme străine neguvernamentale	0.36	1.14%	↑ 0.39	↓ 1.07%	
Acțiuni	5.90	18.73%	↑ 7.01	↑ 19.42%	
Titluri de participare - OPCVM	1.18	3.73%	↑ 1.31	↓ 3.63%	
Alte instrumente financiare	0.01	0.04%	↓ 0.01	↑ 0.28%	
Activ total	31.48		↑ 36.08		

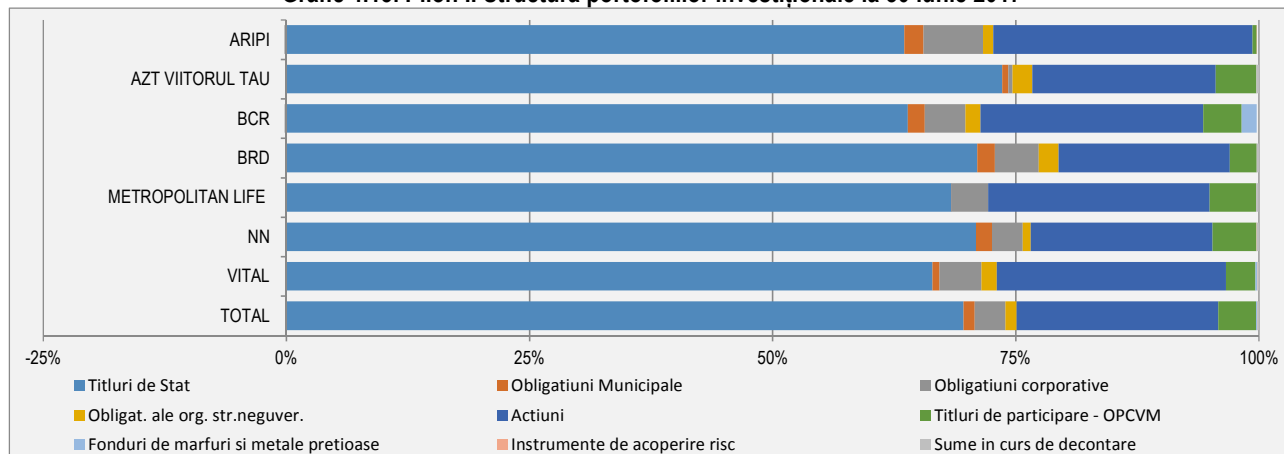
*Sunt incluse fondurile de mărfuri și metale prețioase, instrumentele de acoperire a riscului și sumele în curs de decontare.

²²Banca Transilvania, Romgaz, Fondul Proprietatea, OMV Petrom și Transgaz.

Valoarea activelor fondurilor de pensii administrate privat plasate în celelalte instrumente financiare a crescut la sfârșitul lunii iunie 2017, comparativ cu decembrie 2016, în condițiile unei creșteri a activelor totale de **14,60%**. Din punct de vedere al alocării resurselor financiare pe diferite clase de active, cu excepția titlurilor de stat, acțiunilor și a altor instrumente financiare, în celelalte cazuri s-au înregistrat scăderi în iunie 2017 comparativ cu decembrie 2016.

La 30 iunie 2017 patru dintre cele șapte fonduri de pensii administrate privat dețineau titluri de stat sub ponderea pe pilon (65,22%): FPAP VITAL (65,16%), FPAP METROPOLITAN (64,48%), FPAP BCR (62,24%) și FPAP ARIPI (60,08%). Cele patru fonduri se situau peste media alocării în acțiuni în Pilonul II (19,42%): FPAP ARIPI (25,20%), FPAP VITAL (23,11%), FPAP BCR (22,31%) și FPAP METROPOLITAN (21,48%).

Grafic 4.13. Pilon II Structura portofoliilor investiționale la 30 iunie 2017

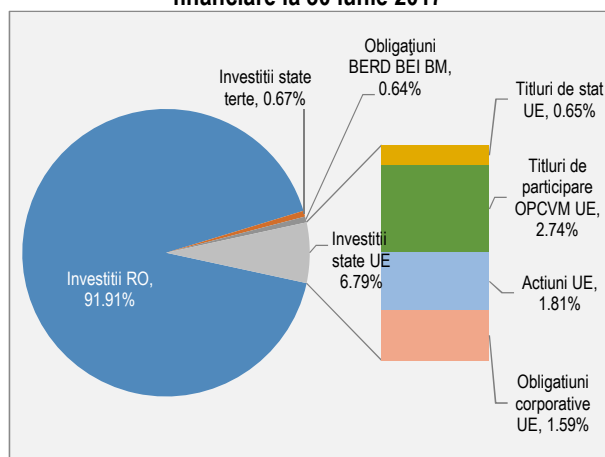

Tabel. 4.5. Pilon II Structură investiții RO/UE

Investiții	iun.-16	dec.-16	iun.-17	iun.17/ iun.16	iun.17/de c.16
Investiții RO	92,91%	92,58%	91,91%	↓	↓
Investiții state UE	5,52%	5,71%	6,79%	↑	↑
Obligațiuni BERD, BEI, BM	0,76%	0,65%	0,64%	↓	↓
Investiții state terțe	0,80%	1,06%	0,67%	↓	↓

În iunie 2017, **91,91%** din activele fondurilor de pensii erau plasate în țară, în scădere ușoară față de decembrie 2016 (92,58%). **6,79%** din active reprezentau plasamente în state membre UE, 0,64% în obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale, cum ar fi BERD, BEI, BM și 0,67% în state terțe.

Grafic 4.14. Pilon II Structură investiții în plasamente financiare la 30 iunie 2017

4.3.2. Fondurile de pensii facultative – Structura investițiilor în semestrul I 2017

În iunie 2017, comparativ cu decembrie 2016, cu excepția depozitelor bancare și a obligațiunilor municipale, celelalte instrumente au înregistrat creșteri, în condițiile unui avans semestrial al activelor totale de 11,09%. Din punct de vedere al alocării resurselor financiare pe diferite clase de active, au înregistrat scăderi depozitele bancare, titlurile de stat și acțiunile. Celelalte clase de active au înregistrat creșteri.

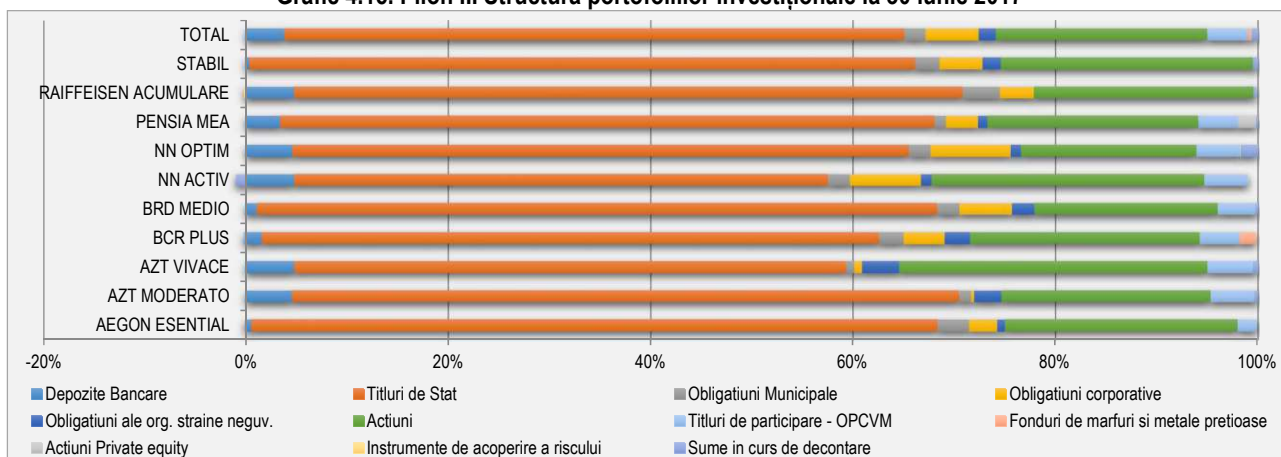
Tabel 4.6. Pilon III Structură investiții – total (mil. lei)

Instrumente financiare	dec.-16		iun.-17		Evoluție alocare decembrie 2016 - iunie 2017
	Valoare (mil.lei)	Pondere în Active Totale	Valoare (mil.lei)	Pondere în Active Totale	
Depozite Bancare	70.37	4.68%	↓ 64.41	↓ 3.85%	
Titluri de Stat	936.54	62.26%	↑ 1,023.35	↓ 61.24%	
Obligațiuni Municipale	35.00	2.33%	↓ 34.25	↓ 2.05%	
Obligațiuni corporative	66.26	4.40%	↑ 88.72	↑ 5.31%	
Obligațiuni organisme străine neguvernamentale	24.62	1.64%	↑ 27.74	↑ 1.66%	
Acțiuni	317.76	21.12%	↑ 349.47	↓ 20.91%	
Titluri de participare - OPCVM	48.55	3.23%	↑ 66.82	↑ 4.00%	
Alte instrumente financiare	5.10	0.34%	↑ 16.23	↑ 0.97%	
Activ total	1,504.19		↑ 1,670.99		

*Sunt incluse fondurile de mărfuri și metale prețioase, instrumentele de acoperire a riscului, acțiuni – private equity și sumele în curs de decontare.

La 30 iunie 2017 patru dintre cele 10 fonduri de pensii facultative dețineau titluri de stat sub ponderea pe pilon (61,24%): FPF BCR PLUS (61,20%), FPF NN OPTIM (60,92%), FPF AZT VIVACE (54,52%) și FPF NN ACTIV (53,78%). În cazul acțiunilor, cele mai mari valori peste ponderea pe pilon (20,91%) înregistrau următoarele patru fonduri: FPF AZT VIVACE (30,42%), FPF NN ACTIV (27,46%), FPF STABIL (24,91%) și FPF AEGON ESENȚIAL (23,01%).

Grafic 4.15. Pilon III Structura portofoliilor investiționale la 30 iunie 2017

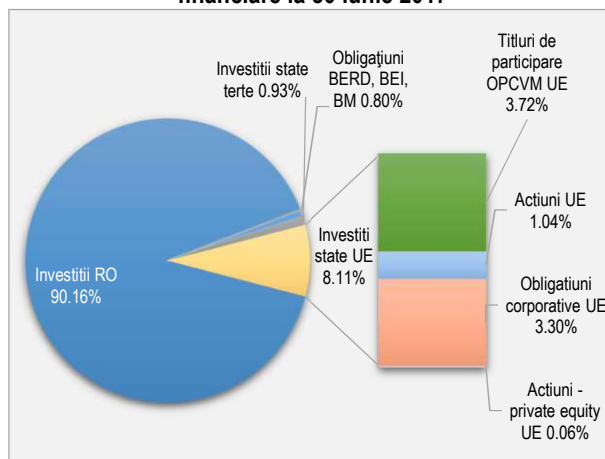

Tabel 4.7. Pilon III Structură investiții RO/UE

Investiții	iun.-16	dec.-16	iun.-17	iun.2017/ iun.2016	iun.2017/ dec.2016
Investiții RO	92,99%	91,51%	90,16%	↓	↓
Investiții state UE	5,96%	6,58%	8,11%	↑	↑
Obligațiuni BERD, BEI, BM	0,78%	0,70%	0,80%	↑	↑
Investiții state terțe	0,26%	1,20%	0,93%	↑	↓

90,16% din activele fondurilor de pensii facultative erau plasate în țară, în scădere față de decembrie 2016 (91,51%). **8,11%** din active erau plasate în state UE, iar 0,80% în obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale, cum ar fi BERD, BEI, BM și 0,93% în state terțe.

Grafic 4.16. Pilon III Structura investițiilor în plasamente financiare la 30 iunie 2017

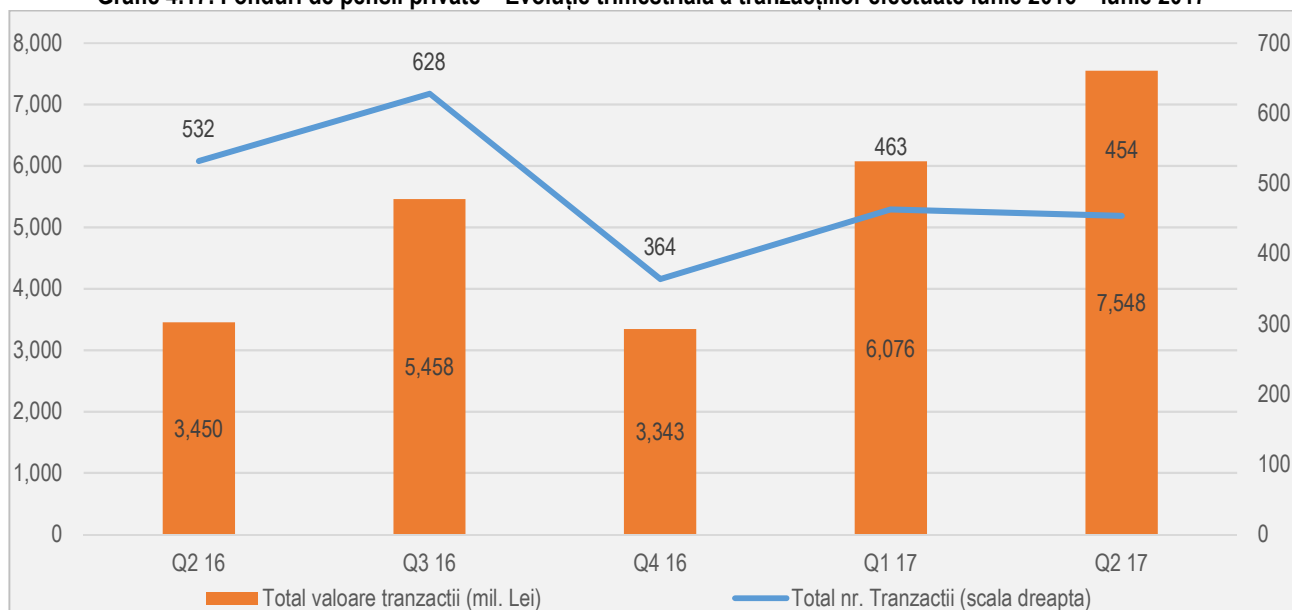
4.3.3. Fondurile de pensii private – Tranzacțiile efectuate în trimestrul II 2017

În trimestrul doi al anului 2017 deși s-a înregistrat o scădere a numărului de tranzacții, valoarea tranzacțiilor realizate de fondurile de pensii private a crescut comparativ cu primul trimestru al anului 2017, ponderea valorii tranzacționate în activul total al sistemului fiind de 27,58%. În top cinci cele mai active fonduri de pensii private din punct de vedere al ponderii valorilor tranzacționate pe parcursul celui de-al doilea trimestru al anului 2017 în activul total al fondului se află: FPF NN Activ (44,39%), FPAP NN (28,64%), FPF NN Optim (27,76%), FPAP Aripi (21,94%) și FPAP BRD (19,28% din total activ).

În perioada martie – iunie 2017, FPAP Aripi a înregistrat cea mai mare creștere a rentabilității dintre fondurile de pensii administrate privat (+1,22 pp) în principal datorită evoluției favorabile a instrumentelor cu venit fix deținute în portofoliu precum și a tranzacțiilor realizate în trimestrul II al anului 2017. În top cinci cele mai puțin active fonduri de pensii private din punct de vedere al ponderii valorilor tranzacționate pe parcursul celui de-al doilea trimestru al anului 2017 în activul total al fondului sunt reprezentate de FPAP Metropolitan Life (10,93%), FPF BCR Plus (9,83%), FPAP BCR (9,69%), FPF Aegon Esențial (7,07%) și FPF Raiffeisen Acumulare (6,03%).

În perioada martie – iunie 2017, FPF BCR Plus a înregistrat cea mai mare creștere a rentabilității dintre fondurile de pensii facultative (+1,06 pp) în principal datorită evoluției favorabile a acțiunilor, dar și a instrumentelor cu venit fix deținute în portofoliu precum și a tranzacțiilor realizate în trimestrul II al anului 2017, deși FPF BCR Plus s-a situat în top cinci cele mai puțin active fonduri de pensii private din punct de vedere al ponderii valorilor tranzacționate pe parcursul celui de-al doilea trimestru al anului 2017 în activul total al fondului.

Grafic 4.17. Fonduri de pensii private – Evoluție trimestrială a tranzacțiilor efectuate iunie 2016 – iunie 2017

Principalul beneficiar al investițiilor realizate de fondurile de pensii private este în continuare statul român prin intermediul titlurilor de stat emise de Ministerul Finanțelor Publice, Banca Transilvania situându-se pe următorul loc în topul investițiilor realizate de fondurile de pensii private, urmată de Garanti Bank și de Romgaz.

Din totalul tranzacțiilor realizate în cel de-al doilea trimestru al anului 2017, 82,92% sunt reprezentate de tranzacții cu titluri de stat emise de Ministerul Finanțelor Publice, pe locul doi situându-se tranzacțiile cu titluri emise de Polonia (2,93% din total tranzacții), pe locul trei Digi Communications (2,27% din total tranzacții), pe locul patru db x-trackers Euro Stoxx 50 UCITS (2,23% din total tranzacții) și pe locul cinci Erste Bond Flexible (1,88% din total tranzacții).

La data de 30.06.2017, cele mai importante sectoare de activitate non-financiară în care fondurile de pensii private au realizat investiții au rămas sectorul petrol și gaze (6,65%) și sectorul utilități (2,63%).

În cel de-al doilea trimestru al anului 2017 fondurile de pensii private au realizat investiții în emitenți noi, printre care se numără: Ryanair Holdings, GetBack, Waberer s International, Capgemini, International Finance Corporation, Digi Communications.

5. Rate de rentabilitate

5.1. Fondurile de pensii administrate privat

Indicatorii de performanță ai fondurilor de pensii administrate privat înregistrați în iunie 2017 au fost (Graficele 5.1. și 5.2.):

- rata de rentabilitate anualizată a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: **FPAP ARIPI: 4,5345%**,
- rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: **- 0,1186%**,
- ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii cu grad de risc mediu:

AZT VIITORUL TAU	4.1782%
BCR	5.6958%
BRD	4.0510%
METROPOLITAN LIFE	5.2196%
NN	5.2640%
VITAL	4.9125%

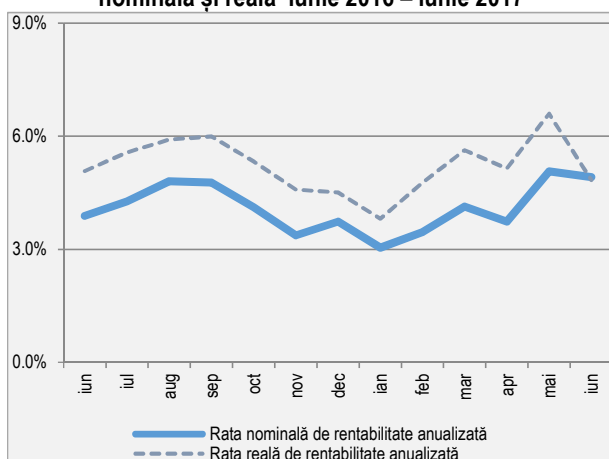
- rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc mediu: **0,8814%**,
- rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii administrate privat pentru ultimele 24 luni: **4,9131%**.

Dintre cele șapte fonduri de pensii administrate privat incluse în Pilonul II, FPAP Aripri este singurul cu un grad de risc ridicat, în timp ce toate celelalte fonduri sunt încadrate în categoria gradului de risc mediu.

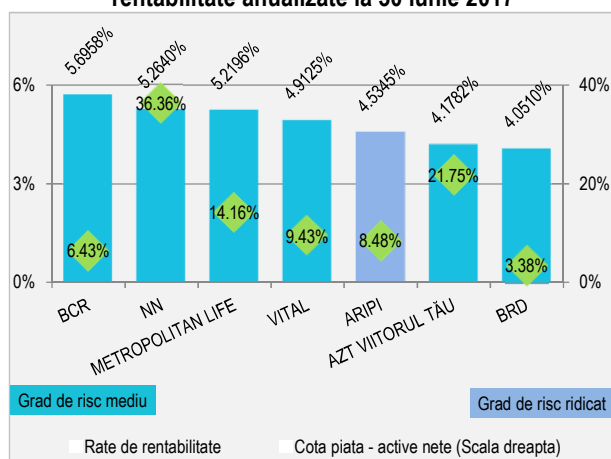
În iunie 2017, rata nominală de rentabilitate a fondurilor de pensii administrate privat a fost de 4,91%, în creștere față de valoarea din martie 2017 de 4,13%.

Niciun fond de pensii administrat privat nu a înregistrat o rată de rentabilitate inferioară ratei minime pentru categoria sa de risc, însă se observă faptul că următoarele fonduri de pensii private au înregistrat o rată de rentabilitate inferioară ratei medii: FPAP Vital, FPAP AZT Viitorul Tău, FPAP BRD și FPAP Aripri.

Grafic 5.1. Pilon II - Rata medie ponderată de rentabilitate nominală și reală iunie 2016 – iunie 2017

Grafic 5.2. Pilon II Cotă de piață – active nete și rate de rentabilitate anualizate la 30 iunie 2017

5.2. Fondurile de pensii facultative

Indicatorii de performanță înregistrați de fondurile de pensii facultative în luna iunie 2017 au fost (Graficele 5.3. și 5.4):

- Rata de rentabilitate anualizată a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat:

AZT VIVACE:	4,9435%
NN ACTIV:	4,9549%

- Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: **4,9513%**.

- Rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: **0,9513%**;

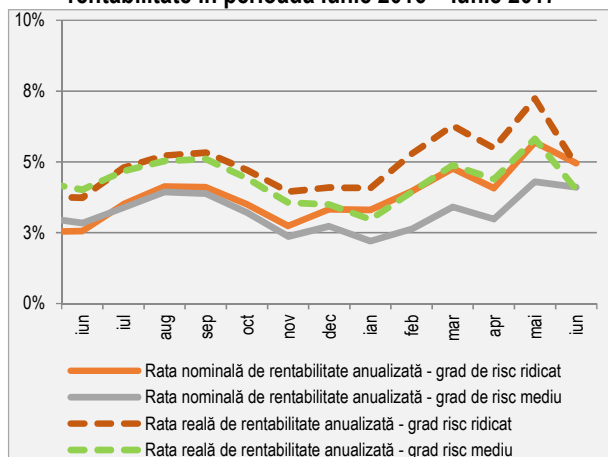
- Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii cu grad de risc mediu:

AEGON ESENȚIAL	3.3547%
AZT MODERATO	4.3266%
BCR PLUS	4.5331%
BRD MEDIO	2.7828%
NN OPTIM	4.1147%
PENSIA MEA	2.8631%
RAIFFEISEN ACUMULARE	4.3601%
STABIL	3.8632%

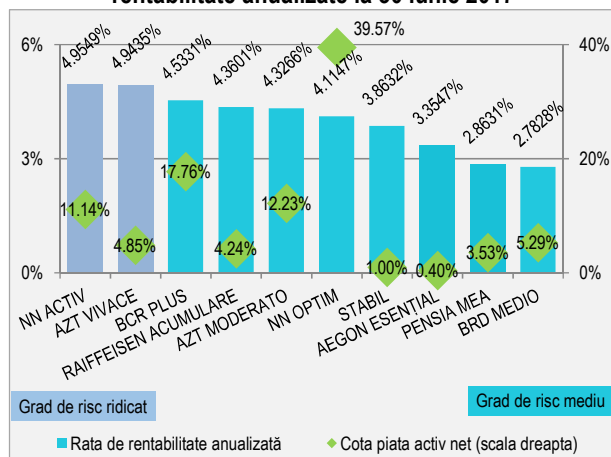
- Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii cu risc mediu: **4,1013%**;

- Rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc mediu: **0,1013%**.

Grafic 5.3. Pilon III Rate medii nominale și reale de rentabilitate în perioada iunie 2016 – iunie 2017

Grafic 5.4. Pilon III Cotă de piață – active nete și rate de rentabilitate anualizate la 30 iunie 2017

Din punct de vedere al gradului de risc, în Pilonul III din cele 10 fonduri de pensii facultative doar două sunt încadrate în categoria de risc ridicat, FPF NN Activ și FPF AZT Vivace, toate celelalte fonduri de pensii facultative având grad de risc mediu.